
Ondersteuningsprotocol

CBS de Wiekslag

'goed voor elkaar'

Inhoud

Hoofdstuk 1 Visie van de school	4
Hoofdstuk 2 Zorgroute.....	7
2.1. Het eerste niveau= zorg in de groep.....	7
2.2. Het tweede niveau = extra zorg in de groep	7
2.3. Het derde niveau = Speciale zorg na intern onderzoek.....	8
2.4. Het vierde niveau= Speciale zorg na extern onderzoek	9
2.5. Het vijfde niveau= Verwijzing naar het SBO/SO	10
2.6. Registratieniveaus.....	10
Hoofdstuk 3 Overlegmomenten	12
Hoofdstuk 4 Signalering en behandeling	14
4.1 Handelingsgericht werken	14
4.2 Methode gebonden toetsen.....	15
4.3. Niet Methode gebonden toetsen	15
4.4. Aangepaste toetsafname	16
4.5. Ontwikkelingsperspectief (OPP).....	18
4.6. Remedial Teaching	18
4.7. Onderzoek door externe instanties	20
4.8. Meldcode huiselijk geweld, Veilig Thuis en SISA	21
Hoofdstuk 5 Onderwijsaanpassingen.....	22
5.1. Overgang groep 2-3	22
5.2. Verlengen	23
5.3. Werken met eigen programma.....	24
5.4. Versnellen	24
5.5. Compacten en verrijken	25
Hoofdstuk 6 Arrangementen binnen en buiten de school	26
6.1. Arrangementen.....	26
6.1.1 De procedure bij het aanvragen van arrangementen	26
6.1.2. Aanvraagprocedure voor TLV Speciale lesplaats	28
6.1.3. Visie op verwijzing naar het speciaal basisonderwijs.....	29
6.2. Afspraken en procedures m.b.t. van kinderen met een rugzak	29
(Cluster 1/2):.....	29
Hoofdstuk 7 Aanmelding nieuwe leerlingen.....	31
7.1. Intake nieuwe kleuters.....	31
7.2. Tussentijdse aanmelding	31
Hoofdstuk 8 Overgang van het basisonderwijs naar het VO	32
8.1. Centrale Eindtoets	32
8.2. Aanmelding bij Leerwegondersteunend of praktijk onderwijs	32
Hoofdstuk 9 Communicatie met ouders.....	34
Hoofdstuk 10 Protocollen en beleidsafspraken.....	35
10.1.Taken Intern Begeleider	35
10.2. Taken van de groepsleerkracht m.b.t. leerlingenzorg	36
10.3 Schoolmaatschappelijk werk	37
10.4. Opsomming van de protocollen en beleidstukken.....	38
Hoofdstuk 11 Slot en verklaring van afkortingen	39

Inleiding

Binnen iedere basisschool in Nederland is er een 'zorgstructuur' aanwezig. Deze zorgstructuur houdt in dat alle kinderen in hun ontwikkeling gevolgd en begeleid worden en dat 'opvallende' kinderen binnen de school op een bijzondere wijze begeleid worden. Bij 'opvallende' kinderen denken wij heel nadrukkelijk aan de zorg voor de 'minder' én 'meer'- begaafde kinderen.

Uiteraard heeft het Weer Samen Naar School (WSNS) - project daar verdere sturing in gegeven en binnen dit project is elke basisschool verplicht het onderwijs zo te organiseren dat er zo min mogelijk kinderen naar het Speciaal Onderwijs verwezen worden. Inmiddels wordt deze zorg per 1 augustus 2014 overgenomen door het samenwerkingsverband Delflanden.

Daarbij ligt de ideële achtergrond van de zorgverbreding in het aanvaarden van elk groeiend mens als een uniek mens-in-wording, met een te waarderen eigenheid, een eigen mogelijkheid tot ontplooiing en met een eigen bijdrage in de maatschappij. Deze achtergrond komt voort uit onze godsdienstige overtuiging dat geloven en leven onlosmakelijk bij elkaar horen.

Op onze school hebben wij een structuur opgezet om zo goed mogelijk dat doel te kunnen bereiken en zoveel mogelijk kinderen ook daadwerkelijk basisonderwijs te kunnen geven, aansluitend bij het eigen niveau zowel bij minder als meer begaafde kinderen.

Deze gehele structuur is verwoord in dit 'Zorgplan'.

"Het kind staat centraal, maar kan verschillende ontwikkelingslijnen volgen"

CBS De Wiekslag is een van de vijf scholen in Bleiswijk; CBS De Wiekslag is onderdeel van de stichting Spectrum-SPCO, gevestigd te Bergschenhoek. CBS de Wiekslag is gevestigd in een modern gebouw, met een ICT lokaal en een speellokaal voor de kleuters. Onze leerlingen komen uit een gemêleerd milieu van lager opgeleide ouders/verzorgers tot hoog opgeleide ouders/verzorgers. Er is een laag percentage leerlingen met een extra leerling-gewicht. De afgelopen jaren hebben wij moeten constateren dat het type kinderen dat onze school binnenkwam, tevens een grotere 'zorgbehoefte' meebracht. Niet alleen op cognitief terrein, maar ook op sociaal-emotioneel en gedragsmatig gebied. Onze doelstelling is om de kwaliteit van het onderwijs vast te houden, te bewaken en indien mogelijk te verhogen.

Binnen onze school werken we met een jaarklassensysteem. De lessen worden veelal klassikaal gegeven. Alle kinderen krijgen dezelfde basisleerstof aangeboden bij de klassikale instructie. De leerlingen, die meer stof aankunnen, krijgen extra verwerkingsstof en/of volgen soms de instructie maar gedeeltelijk. De kinderen, die moeite hebben met de stof, krijgen extra instructie aan de instructietafel op het moment dat de andere leerlingen zelfstandig aan het werk zijn. Ook krijgen zij, indien nodig, eenvoudiger verwerkingsstof. Ons streven is om effectief onderwijs te geven. Daarom volgen we in onze lessen het principe van het directe instructiemodel. In creatief opzicht willen we dat de kinderen zich ontwikkelen in het bedenken van oplossingen die misschien niet voor iedereen gelijk zijn, maar voor het betreffende kind wel dé oplossing is.

In alle groepen wordt gewerkt met een "stoplicht" voor zelfstandig werken. De school heeft een RT-er (Remedial Teaching) en een IB-er (Intern Begeleider), beiden voor 2 dagen.

Hoofdstuk 1 Visie van de school

Ons eerste uitgangspunt is de identiteit van de school: De Wiekslag is een protestant christelijke basisschool. We gaan er vanuit dat er één God is en dat we die leren kennen door Jezus Christus. Dat komt o.a. tot uiting tijdens de dagelijkse dagopening en tijdens de lessen Bijbelse geschiedenis. We hopen tevens dat het mag blijken uit onze houding ten opzichte van elkaar, de leerlingen en hun ouders. Ons streven is een school te zijn, waar leren, goed met elkaar omgaan, vieringen en allerlei plezierige activiteiten goed samen gaan met onze christelijke identiteit. Feesten zoals Pasen en Kerst worden met alle leerlingen van de groepen gezamenlijk gevierd.

Het tweede uitgangspunt is, dat kinderen zich op onze school veilig en vertrouwd moeten kunnen voelen, dat zij zelfvertrouwen ontwikkelen en gewaardeerd worden voor wie ze zijn en wat ze kunnen. Daaruit vloeit voort, dat we met elkaar zaken als pesten, geweld en andere zaken, waardoor kinderen zich bedreigd kunnen voelen, aanpakken. Daarvoor hebben we met elkaar (team, ouders en kinderen) duidelijke afspraken gemaakt.

Op het gebied van kennis willen we kinderen zo goed mogelijk toerusten om met vertrouwen het voortgezet onderwijs in te stappen. Ons streven is om effectief onderwijs te geven. Daarom volgen we in onze lessen het principe van het directe instructiemodel. In creatief opzicht willen we dat de kinderen zich ontwikkelen in het bedenken van oplossingen die misschien niet voor iedereen gelijk zijn, maar voor het betreffende kind wel dé oplossing is.

Het derde uitgangspunt is een goed gebouw en goede materialen.

Het gebouw is in 2008 grondig verbouwd. Er is een nieuw kleutergymlokaal gekomen en een volledig ingericht ICT lokaal. Verder zijn er een nieuwe directie- en RT-kamer gebouwd. Lesmethoden en ontwikkelingsmaterialen worden regelmatig vernieuwd. In de kleuterbouw is al het meubilair vervangen en ook het ontwikkelingsmateriaal is bijna in zijn geheel vervangen voor modern en nieuw materiaal. In de rest van de school is al het meubilair vervangen. Verder is de school in zijn geheel geschilderd, zijn de vloeren nieuw en is een ICT-netwerk aangelegd.

In het schooljaar 2012-2013 zijn de vloeren van de gangen vernieuwd, zijn de brandvoorzieningen gemoderniseerd en is de buitenkant van het gebouw geverfd en van nieuwe zonwering voorzien.

De implementatie van onze visie: De laatste jaren zijn we druk bezig geweest om de kwaliteit van het onderwijs nog verder te verbeteren. Er is nu sprake van een eenduidige benadering binnen de school in een doorgaande lijn waarbij de richtlijnen van HGW duidend zijn. HGW is een planmatige cyclische manier van werken waarbij we proberen zoveel mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften en de mogelijkheden van leerlingen, leerkrachten, begeleiders en ouders.

Voor alle groepen is er een algemeen groepsblad ontwikkeld. Op dit groepsblad staan de leerlingen per leergebied verdeeld in drie niveaugroepen. Daarnaast wordt er vermeld welke leerlingen in hun schoolloopbaan een psycho-diagnostisch of persoonlijkheidsonderzoek hebben gehad bij een externe instantie. Ook staat er op het groepsblad vermeld voor welke leerlingen er een SOS-formulier

aanwezig is. Dit formulier wordt gebruikt voor leerlingen met een medisch probleem.

Vanuit dit algemene groepsblad hebben we een groepsplan voor rekenen en spelling ontwikkeld. Hierop is in 3 niveaus uitgewerkt op welke wijze we de leerlingen het beste kunnen benaderen. Deze niveaus zijn verdeeld in een regulier traject (niveau 2) een traject voor de zwakkeren (traject 3) en een plustraject (niveau 1). Dit betreft de instructie en een eventuele bijzondere wijze van benaderen. In de komende tijd worden ook groepsplannen voor de vakken technisch en begrijpend lezen ontwikkeld. Als het blijkt dat een kind meer uitdaging aan kan, wordt geprobeerd ook voor dat kind de juiste materialen en opdrachten te vinden. Deze kinderen krijgen verrijking- en verdiepingsstof aangeboden. De resultaten van alle leerlingen worden met behulp van toetsen, testen en repetities gecontroleerd. Deze plannen worden minstens 3x per jaar (aan het begin van het schooljaar, in januari/ februari en aan het eind van het schooljaar) in een groepsbespreking met de leerkracht en de IB-er besproken en indien nodig aangepast. Daarnaast is er, na de afname van KanVas in november, een groepsbespreking waarbij de focus specifiek ligt op het gedrag.

Het groepsplan bevat de lesdoelen die aan bod gaan komen, de laatste scores van de leerlingen op de toetsen in vaardigheidsscores en het te behalen doel voor de komende periode. Ook hebben we in "Parnassys" de onderwijs stimulerende en belemmerende factoren en de onderwijsbehoeften van de leerlingen in kaart gebracht.

Op het weekoverzicht evalueert de leerkracht zijn lessen en geeft aan welke kinderen in de toekomst extra aandacht behoeven.

Verslagen van gesprekken met ouders, begeleiders etc. en de verslagen van de kindgesprekken worden in Parnassys bewaard, evenals de handelingsplannen en OPP's, deze worden na elke RT sessie bijgewerkt. Het door het samenwerkingsverband nieuw ontwikkelde groeidocument wordt in Parnassys opgenomen zodra dit een werkbaar document is.

Directe instructiemodel/zelfstandig werken

CBS De Wiekslag werkt met het directe instructiemodel. Dit is een manier van lesgeven waarbij de leerkracht de kinderen zo concreet mogelijk vertelt wat het doel van de aanstaande les is.

De les start met een centrale uitleg. Vervolgens gaat een grote groep aan de gang met de opdracht(en) en neemt de leerkracht tijd om een extra instructie te geven aan hen die dat nodig hebben. Als ook die kinderen van start zijn gegaan, is er tijd voor de hele groep en helpt de leerkracht waar dat nodig is. De les wordt afgesloten met een gezamenlijke terugblik en er wordt vastgesteld of het gestelde doel door iedereen is behaald. Deze manier van lesgeven wordt bij zoveel mogelijk vakken gedaan.

Op deze wijze proberen we zo helder en duidelijk mogelijk de doelen, die we moeten bereiken en al hebben bereikt, zichtbaar te maken.

In alle groepen wordt gewerkt met een "stoplicht", zodat er tijd voor de leerkracht is om extra instructie te geven op het moment dat de leerlingen zelfstandig aan het werk zijn. In de groepen 6-8 wordt gewerkt met een weektaak om het zelfstandig werken en plannen te bevorderen.

Daarnaast hebben wij ons de afgelopen tijd bekwaamd d.m.v. een studiedag in het houden van kind gesprekken. De kindgesprekken zijn gevoerd en worden bijgehouden in "Parnassys".

Tevens zijn de leerkrachten in gelegenheid gesteld lessen van elkaar te observeren en hierop feedback te geven (collegiale consultatie). Deze CC wordt in de komende schooljaren voortgezet.

In alle groepen wordt de werkwijze van het "Puntje van de Week" gehanteerd. Iedere groep zorgt ervoor een actueel puntje gedurende een of twee weken aandacht te geven. Hierbij worden punten onder de aandacht van kinderen gebracht die op het vlak liggen van opvoeding, normen en waarden en omgangsvormen. Soms komen er uit Viseon punten naar voren die in het puntje van de week aan bod komen. Iedere groep kiest zijn eigen moment om dit te bespreken. Een viertal thema's komen gelijktijdig van groep 1 t/m 8 aan de orde in de school. Pesten, goede omgangsvormen, respect voor de schepping zijn daar voorbeelden van. Puntjes van de week hangen bij de deuren van de lokalen. Het (anti-) pestprotocol is in 2013 herzien en te vinden op de website van de school.

Hoofdstuk 2 Zorgroute

Soms zijn er kinderen die meer zorg behoeven dan de reguliere aanpak. Onder zorgleerlingen verstaan wij kinderen die opvallen. Dit kan zijn omdat toetsuitslagen laag uitvallen of juist erg hoog zijn. Daarnaast kan een kind opvallen door afwijkend gedrag, sociaal-emotionele problemen of ziekte. Rond zorgleerlingen zijn de leerkracht en de intern begeleider betrokken en mogelijk externen (orthopedagoog, ambulante begeleider, LOA, logopedist, fysiotherapeut, jeugdzorg, schoolmaatschappelijk werk, schoolarts, e.a.). De directeur is eindverantwoordelijk.

Om de zorg binnen CBS de Wiekslag goed te kunnen monitoren hanteren we een zorgroute met vijf niveaus. Hieronder worden de niveaus beschreven.

De specifieke werkwijze en extra zorg m.b.t. dyslexie is vastgelegd in het dyslexieprotocol. Voor dyscalculie is er binnen Spectrum nog een protocol in ontwikkeling. Indien nodig vragen we OA om advies/ onderzoek zolang dit protocol nog niet af is.

2.1. Het eerste niveau= zorg in de groep

De leerkracht geeft onderwijs op maat. Hij/zij richt het onderwijs zo in dat zoveel mogelijk tegemoet wordt gekomen aan de basisbehoeften en aan de didactische onderwijsbehoeften van alle kinderen. Afhankelijk van deze behoeften krijgt het kind/de leerlingen een passend ontwikkelings-/onderwijsaanbod. We volgen hierbij de richtlijnen van handelingsgericht werken (HGW). Wanneer uit de resultaten van de methodeafhankelijke toetsen en observaties van de leerkracht blijkt dat een leerling moeite heeft met een (onderdeel van) de leerstof, krijgt de leerling in de klas extra hulp van zijn leerkracht vaak aan de instructietafel. Soms is deze hulp voor één leerling een andere keer voor een groepje kinderen. De hulp kan bestaan uit: extra instructie, extra inoefenen, ander werk of meer tijd om het werk te maken. Het komt natuurlijk ook voor dat de leerkracht merkt dat de leerling de stof wel erg gemakkelijk vindt. In dit geval kan de leerkracht besluiten dat de leerling niet de gehele instructie hoeft te volgen en/of ander werk aanbieden.

Mogelijke aanpassingen binnen de groep zijn:

- Gedifferentieerde instructie
- Groepsoverzichten en groepsplannen op minimaal 3 niveaus
- PT/RT in de klas door de eigen leerkracht
- Compacten en verrijken
- Differentiatie volgens de methode verzorgen
- De (cyclische)ontwikkeling van kinderen goed volgen
- Signaleren van risicoleerlingen
- Voortgangscontrole besprekingen

Ouders: De ouders worden op onze school gezien als een gelijkwaardige gesprekspartner en een belangrijke bron van informatie. Ouders worden geïnformeerd tijdens een informatieavond aan het begin van het schooljaar. De leerkrachten geven dan uitleg over de lesstof van het komende leerjaar. De leerkracht houdt de ouders op de 10 minutenavond n.a.v. het rapport op de hoogte van de vorderingen van hun kind

2.2. Het tweede niveau = extra zorg in de groep

De leerkracht signaleert dat de ontwikkeling bij een leerling niet optimaal verloopt en zal extra zorg gaan bieden op 1 of meer ontwikkelingsgebieden buiten het basisaanbod.

Als deze extra zorg, op 1 van deze of meerdere gebieden, niet voldoende opbrengsten laat zien zal de leerkracht deze leerling(en) inbrengen bij de IB-er voor een leerlingbespreking of bespreken in de groepsbespreking. Dit gebeurt door het leerling-besprekingformulier in te vullen. Hierbij wordt de beginsituatie en de hulpvraag omtrent de leerling beschreven. Op schoolniveau wordt deze leerling ook besproken binnen het Interne Zorg Team (IZT). Hieraan nemen deel de IB-er/RT-er, de directeur en, indien nodig, de leerkracht. Gesprekspunten en gemaakte afspraken worden altijd naar ouders teruggekoppeld.

Hiernaast vindt evaluatie plaats n.a.v. de methodeonafhankelijke toetsen. Deze toetsen worden (afhankelijk van het onderdeel) één of twee keer per jaar afgenomen en in de groepsbespreking worden de resultaten per groep en per leerling doorgenomen. De resultaten worden weergegeven in een landelijk genormeerde A-B-C-D of E-score. De C-score is hierbij het gemiddelde, een leerling met alleen C-scores zou VMBO-TL niveau moeten kunnen halen. Een B- en A-score zijn bovengemiddeld, een D-score is zwak en een E-score is zorgwekkend. Leerlingen met een D- of E-score krijgen, om hier goed op in te spelen, in principe extra hulp. Deze hulp vindt gewoonlijk plaats in de groep, de leerkracht vermeldt deze hulp op het groepsblad of maakt hiervan een handelingsplan. In dit plan staat de beginsituatie, hoe de hulp wordt geboden en een evaluatie. Zo kunnen we zien of de hulp na een bepaalde periode voldoende is geweest of dat er meer of andere hulp moet volgen. Leerlingen, die op de methodeonafhankelijke toetsen regelmatig een (hoge) A-score hebben, zullen we stimuleren met extra uitdagend werk.

Ouders worden door de leerkracht op de hoogte gesteld, indien hun kind deze extra hulp nodig heeft of extra uitdagend werk krijgt.

2.3. Het derde niveau = Speciale zorg na intern onderzoek

Indien tijdens de groepsbespreking of eerder blijkt uit evaluatie van het groepsblad, de groepsplannen en/ of handelingsplan dat de geboden hulp in de groep niet voldoende is geweest, dan volgt overleg met de IB-er. Ook bij handelingsverlegenheid kan de leerkracht beroep doen op de intern begeleider (IB-er) voor observatie en/of onderzoek. Er wordt een individueel handelingsplan opgesteld (in principe voor 10 weken) door de leerkracht of de Remedial Teacher eventueel in samenspraak met de intern begeleider of de leerling wordt meegenomen in de zorggroep van het groepsplan(nen). Indien nodig gaat de remedial teacher hulp bieden. Dit kan zowel binnen als buiten de klas.

De plannen worden SMART geformuleerd en met ouders besproken. N.a.v. de evaluatie wordt bepaald of het plan verlengd/aangepast wordt (= niveau 3), of terug gaat naar de algemene zorg (=niveau 1) of wanneer de school in dit stadium handelingsverlegen is er extern advies wordt ingewonnen (=niveau 4). Als de zorg blijft, bepaalt de IB-er, in overleg met de leerkracht, of het kind in aanmerking komt voor uitgebreider overleg. De leerling wordt dan besproken in het Externe zorgteam (zie H.3)

Ook roepen we, indien nodig, een groot overleg (IHI-overleg) bij elkaar met ouders, leerkracht, RT-er IB-er en andere deskundigen, die de leerling begeleiden (zoals, bijvoorbeeld: onderwijsbegeleidster van Onderwijs Advies, LOA, School

Maatschappelijk Werk, jeugdverpleegkundige, vertegenwoordiging vanuit fysiotherapie, vertegenwoordiging vanuit logopedie en CJG). Het Externe Zorgteam komt minimaal 4x per jaar bijeen. Deze bijeenkomsten staan vermeld op de jaarkalender.

De IB-er brengt de leerlingen ter bespreking in met een daaraan gekoppelde hulpvraag. Ook wordt er gezorgd voor de verslaglegging. Indien er verder onderzoek/consultatie/observatie nodig is, komt het kind in zorgniveau 4. Er wordt dan gekeken welke mogelijkheden er zijn ter ondersteuning:

- Aanvraag/uitvoering van onderzoek door orthopedagoog
- Aanmelding voor ambulante begeleiding bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL)
- Observatie en nabespreking (door PAB, orthopedagoog, fysiotherapeut, etc.)
- verheldering van/zicht krijgen op problematiek (inschakelen schoolarts, logopediste, etc.)
- Advisering aan ouders om hulp in te schakelen v.w.b. de sociaal-emotionele ontwikkeling, bijv. faalangst training, Sociale Vaardigheidstraining (SoVa), brugklastraining, etc.

Ouders worden *d.m.v. een brief hiervan op de hoogte gesteld door de RT-er of IB-er*. Als de leerling naar zorgniveau 4 gaat, wordt met ouders een gesprek aangegaan in aanwezigheid van de leerkracht en IB-er. Daarin wordt door alle deelnemers verteld wat er al is gedaan en/of besproken en hoe een kind thuis en op school functioneert. Samen wordt er dan bekeken welke verdere stappen er nodig zijn. Ouders moeten altijd schriftelijk toestemming geven voor verder onderzoek, observatie, het uitwisselen van gegevens met derden, consultatie, enz.

Er is toestemming nodig van ouders voor een bespreking van een kind in het Bovenschools overleg.

2.4. Het vierde niveau= Speciale zorg na extern onderzoek

Wanneer na één of meerdere perioden hulp bij de RT blijkt dat na evaluatie de geboden hulp niet voldoende is, kan er nader onderzoek plaats vinden. Dit kan gedaan worden door de RT-er of IB-er, maar indien nodig wordt er extern hulp gezocht (bijvoorbeeld bij OA). Er wordt een specifieke hulpvraag geformuleerd waarna er een onderzoek/ observatie/ screening plaats kan vinden. Voorbeelden van hiervan zijn:

- Aanvraag en uitvoering van onderzoek door een orthopedagoog.
- Aanmelding voor preventieve ambulante begeleiding bij SWV Delflanden.
- Aanvraag ondersteuning/ arrangement SWV Delflanden.
- Verheldering van/zicht krijgen op de problematiek (inschakelen schoolarts/ logopediste etc.)
- Eenmalige consultatiebespreking ter bepaling van voortgang. Door..
- Observatie en nabespreking (door LOA, orthopedagoog, fysiotherapeut of andersoortige)
- Verheldering van /zicht krijgen op problematiek (inschakelen schoolarts, logopediste, etc.)
- Advisering aan ouders om hulp in te schakelen v.w.b. de sociaal-emotionele ontwikkeling, bijv. faalangst training, sova-training, brugklastraining

Naar aanleiding van de bevindingen en adviezen stellen we in samenspraak met de externe en/of intern begeleider een handelingsplan/OPP op.

Bij leerlingen, waarvoor het D-E niveau gezien hun capaciteiten het hoogst haalbare is, wordt door de leerkracht en IB-er gekeken welke leerstof minimaal moet worden aangeboden. Deze leerlingen kunnen binnen de methode de aangepaste lesstof volgen (maatschrift e.d.) De cijferbeoordeling in het rapport wordt gegeven voor het aangepaste werk (het aangepaste niveau wordt in het rapport vermeld)

Kinderen, die onder in het D-E-niveau blijven steken, kunnen de leerstof niet aan. Voor deze kinderen wordt een apart programma opgesteld. De leerstof van een lager leerjaar worden aangeboden of een ander apart programma worden gekozen. De toetsen, zowel methode gebonden als niet-methode gebonden worden natuurlijk aangepast.

Voor deze kinderen wordt er een handelingsplan met ontwikkelingsprofiel opgesteld, dit wordt met ouders besproken. De beoordeling van deze leerling op het rapport wordt ook aangepast. Bij de cijferbeoordeling in het rapport komt een aantekening over het niveau waarop dit cijfer is behaald.

Ouders: Wanneer een externe specialist wordt betrokken bij het onderzoek van een leerling, is schriftelijke toestemming van de ouders noodzakelijk. De ouders worden vooraf geïnformeerd over de te volgen procedure. Het schriftelijke verslag van het onderzoek wordt besproken met de ouders en de betrokkenen van school. De ouders verlenen instemming met de inhoud en indien nodig met de uitvoering van het voorgenomen handelingsplan/OPP door deze te ondertekenen.

2.5. Het vijfde niveau= Verwijzing naar het SBO/SO

Het is mogelijk dat voor sommige kinderen extra begeleiding niet voldoende is om tot een optimale ontwikkeling te komen en als school of het kind ondanks intensieve hulp en begeleiding de grens van haar mogelijkheden bereikt heeft, gaan we over tot doorverwijzing naar het Speciaal Basis Onderwijs of het Speciaal Onderwijs (SO). Het kind is dan al of wordt aangemeld bij het samenwerkingsverband Delflanden. Het SWV besluit of een kind al dan niet een beschikking krijgt en wordt doorverwezen. Dit besluit wordt altijd vooraf met ouders besproken en gemaakt. De intern begeleider draagt er zorg voor dat het betreffende kind aangemeld wordt bij het samenwerkingsverband.

Ouders:

Schriftelijke toestemming is van de ouders noodzakelijk om het kind aan te melden bij het samenwerkingsverband. De ouders worden vooraf geïnformeerd over de te volgen procedure. Ouders vullen de ouderformulieren in. De intern begeleider en/of leerkracht en de ambulante begeleider zullen deelnemen aan de PCL en de uitslag hiervan terugkoppelen naar alle betrokkenen.

2.6. Registratieniveaus

Registratie niveau 1:

- CITO resultaten worden in "Parnassys" opgenomen.
- Methode gebonden toetsen (sommige)
- leerling-dossier "Parnassys"
- groepsoverzichten en groepsplannen.
- CITO analyse model tussentijdse opbrengsten.

Registratie niveau 2:

- Zie niveau 1.
- Leerlingbespreking.
- Verslaggeving van de bespreking in het IZT.

-De extra zorg wordt in het leerling-dossier of groepsblad in "Parnassys" omschreven.

Registratie niveau 3:

Zie zorgniveau 1

- Verslaggeving vanuit het Bovenschoolse zorgteam en/of SMW
- Individueel handelingsplan en/of groepsplan
- Verslag leerling- en/of groepsbespreking

Registratie niveau 4:

- Vindt plaats in een handelingsplan en wordt opgenomen in het leerling-dossier.
- Invullen van het groeidocument voor aanvraag ambulante begeleiding
- Invullen van de aanvraag voor arrangement.
- Opstellen van een OntwikkelingsPerspectief (OPP).

Registratie niveau 5: zie niveau 4

Hoofdstuk 3 Overlegmomenten

Groepsbespreking:

Deze wordt (minimaal) vier keer per jaar gehouden, één maal aan het eind van het schooljaar en twee keer na de CITO toetsen. Na de eerste afname van KanVas in november wordt een groepsbespreking gedrag gehouden. Van deze groepsbesprekingen wordt door de IB-er een verslag gemaakt. Bij de laatste groepsbespreking van het schooljaar zijn zowel de "oude" als de "nieuwe" leerkracht aanwezig.

Indien een leerkracht problemen signaleert bij een leerling kan hij dit melden tijdens de groepsbespreking. De groepsbespreking wordt door de leerkracht en de IB-er beiden voorbereid. Een verslag hiervan wordt door de leerkracht bewaard in de groepsmap, maar ook is er een exemplaar bij de IB-er aanwezig.

In de groepsbespreking zijn de volgende punten aan de orde:

- Nalopen gemaakte afspraken.
- Bespreking van leeropbrengsten (methode- en CITO-toetsresultaten) en gedrag. Als hieruit een "zorgleerling" naar voren komt, wordt er indien nodig een vervolgspraak gemaakt voor een leerlingbespreking.
- Bespreking "KanVas"
- Bespreken van groepsoverzichten/ -plannen en evt. bijstellingen daarin afspreken. De leerkracht is verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan.
- Hoe verloopt de organisatie van de PT/RT en het compacten/verrijken.

Indien aan de orde:

- Overdracht naar volgende groep/VO.
- Doubleren en/of versnellen.

De leerlingbespreking:

Naast de reguliere groepsbesprekingen bestaat de mogelijkheid een leerling aan te melden voor de leerlingbespreking. Deze leerlingbespreking wordt minimaal twee maal per jaar gehouden met de teamleden. Hiervoor vult de leerkracht een "formulier leerlingbespreking" in, met een duidelijke hulpvraag. De teamleden proberen dan met elkaar hun collega oplossingen te bieden voor het naar voren gebrachte probleem. De groepsleerkracht maakt een verslag van de leerbespreking in Parnassys.

Schoolondersteuningsteam (SOT)

Directeur en IB

Wekelijks is er overleg tussen directeur en IB. Zij bespreken allerlei aspecten rond de zorg. We denken hierbij aan bv. hulp aan leerkrachten, zorgleerlingen, trendanalyse van toetsen, zorgstructuur, onderwijskundige ontwikkelingen binnen en buiten de school en het bewaken van gemaakte afspraken.

Een keer per maand woont de schoolmaatschappelijkwerkster deze bijeenkomst bij en drie keer per jaar de orthopedagoog van Onderwijs Advies.

Zorg en advies team (ZAT)

SWV , IB, RT

Leerlingen, waarover wij speciale zorg hebben, wat betreft leerprestaties, gedrag of anderszins, worden besproken in deze zorgcommissie. Deze wordt bijeengeroepen als er bijzondere zorg over een leerling is en bestaat uit de leerkracht; begeleider van het SWV, de RT en de IB-er. Indien nodig kan de (pre-ambulant) begeleider of andere deskundigen (denk aan logopediste,

fysiotherapeut, jeugdverpleegkundigene.a.) gevraagd worden kinderen te observeren of aanwezig te zijn bij een oudergesprek. In het schooljaar 2014-2015 worden de procedures van het nieuwe samenwerkingsverband in dezen duidelijk.

IB-kenniskring

IB-ers van Spectrum.

De IB-ers van alle scholen van de stichting "Het Spectrum" en minimaal 1 directeur komen één keer in de 8 weken bij elkaar. Het doel van dit overleg is samenwerking en afstemming. Diverse aspecten rondom de zorg worden besproken en waar mogelijk op elkaar afgestemd. Het voordeel hiervan is dat men gebruik kan maken van elkaars expertise. Regelmatig worden er gezamenlijk cursussen gevolgd of stuurgroepjes gevormd om een onderwerp uit te diepen en voor te bereiden voor het IB overleg.

Daarnaast is er nog drie keer per jaar collegiale consultatie met de IBer van CBS de Poort.

Multidisciplinair overleg (ouders, IB-er, leerkracht, diverse betrokken partijen bij een leerling).

De IB-er kan, doorgaans vanuit het regulier gevoerde zorgoverleg, besluiten tot een meer-partijenoverleg. Dit is een overleg in wisselende samenstelling dat op een gewenst moment wordt georganiseerd. Aanwezig zijn altijd: de ouders van het betreffende kind, de leerkracht, de IB-er; aangevuld met die deskundigen die betrokken zijn bij het kind en/of in de nabije toekomst betrokken kunnen worden. Doel van dit overleg is met elkaar vormgeven aan eerstvolgende stappen in de uitvoering van een ondersteunings- c.q. zorgtraject om noodzakelijke voortgang te realiseren.

Ook aan het groeidocument wordt tijdens een multidisciplinair overleg verder inhoud gegeven.

De overige soorten van bespreking

IB-er en diversen.

Naast de reguliere vormen van overleg bestaat er de mogelijkheid voor tussentijds overleg. Dit tussentijds overleg vindt plaats op aanvraag van de leerkracht, de IB-er, de RT-er, ouders of anderen. Een groepsleerkracht kan ook altijd aan de IB-er vragen om bij een oudergesprek aanwezig te zijn. Dit op initiatief van de leerkracht. Van belangrijke oudergesprekken wordt altijd een verslag in "Parnassys" gemaakt.

Hoofdstuk 4 Signalering en behandeling

Op CBS de Wiekslag vinden we het belangrijk om de opbrengsten van ons onderwijs te meten. Hiermee kunnen we registreren in welke mate kinderen profijt hebben van het geboden onderwijs. Tevens zijn de resultaten aanleiding om ons onderwijs te evalueren. Dit wordt gedaan aan de hand van methode- en niet-methodegebonden toetsen. Met deze gegevens worden de kinderen extra geholpen, uitgedaagd of anderszins.

4.1 Handelingsgericht werken

We werken Op CBS De Wiekslag volgens het principe van handelingsgericht werken (HGW). Iedere leerkracht heeft voor de groep een groepsoverzicht gemaakt, waarin per leerling wordt omschreven wat de onderwijsbehoeften, stimulerende en belemmerende factoren zijn. Dit groepsoverzicht wordt minstens twee keer per jaar bijgesteld. Aan de hand van deze gegevens wordt er een groepsplan opgesteld in "Parnassys" voor de hele groep per leergebied. De groepsoverzichten en groepsplannen zijn richtinggevend in de groeps- en leerling-besprekingen die in een schooljaar plaatsvinden. In de tijdsplanning (toetskalender, zie bijlage) is zoveel mogelijk een koppeling gemaakt tussen de groepsoverzichten, groepsplannen, groepsbesprekingen, CITO- en KanVas -uitslagen en de rapporten. De leerling-besprekingen komen voort uit de groepsbesprekingen. Verder kunnen er leerlingen, indien nodig, gedurende het hele jaar met de IB-er worden besproken.

De leerkrachten van de groepen 1 en 2 gebruiken de leerdoelen voor beginnende gecijferdheid, beginnende geletterdheid en mondelinge taalvaardigheid uit "Inzichtelijk" bij het opstellen van de themavoorbereidingen. Daarnaast zijn we bezig met implementeren van een maandelijkse cyclus van observeren, signaleren, registreren en evalueren. Deze wordt gerealiseerd door documenten als groepsplannen, checklists, evaluatieformulieren en weekplanningsformulieren. Er wordt in ieder geval op 3 niveaus bij de groepen 3-8 een groepsplan opgesteld (basis-, plus-, zorggroep). In dit groepsplan wordt het aanbod en de doelen omschreven voor deze 3 niveaus. In de groepen 1 en 2 is het werken in niveaus in ontwikkeling. Deze gaat hand in hand met de implementatie van Inzichtelijk.

Tijdens de groepsbesprekingen evalueren we de groepsplannen voor de leervakken en het pedagogisch klimaat. Er wordt gekeken of de doelen behaald zijn, welke interventies op het niveau van leerkrachtgedrag succesvol waren en wat te doen met kinderen bij wie dit geen effect had. Tijdens de bespreking koppelen we de bevindingen van de leerkrachten aan de opbrengsten. Hierbij gebruiken we naast de methodegebonden toetsen ook de resultaten van de CITOtoetsen. Ter voorbereiding hebben de leerkrachten het groepsplan geëvalueerd en al zoveel mogelijk de (nieuwe) groepsoverzichten/plannen gemaakt. Deze staan in Parnassys, zodat ook de IB-er en de directeur de gegevens tot hun beschikking hebben. Wanneer er leerlingen zijn die niet in het basisaanbod passen, omdat zij een ander aanbod met een eigen leerlijn nodig hebben, wordt er een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld.

Daarnaast kunnen kinderen opvallen door gedrag of zijn er vraagtekens bij het verloop van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Hiervoor trachten leerkrachten/IB-er een (buitenschoolse) diagnose te stellen m.b.v. toetsen en onderzoek. Dit gebeurt altijd in overleg met de IB-er. Aanpassingen n.a.v. hiervan worden in het groepsoverzicht/-plan opgenomen. De leerkracht is

verantwoordelijk voor het opstellen en evalueren van de groepsplannen. Indien gewenst kan de IB-er ondersteuning bieden. De uitvoering van groepsplannen gebeurt zo veel mogelijk in de klas en sluit ook zoveel mogelijk aan bij de lesstof van de gehanteerde lesmethodes.

4.2 Methode gebonden toetsen

De leerkracht signaleert aan de hand van de administratie van diverse toetsresultaten van de methodes die gebruikt worden in de klas en door observatie van mogelijke probleemgebieden van het kind. De toetsen bieden ons een handreiking voor het leerkrachtgedrag tijdens de daarop volgende lessen. Aan de hand van de resultaten en onze interpretatie daarvan, bepalen we wat er klassikaal of per niveaugroep nog moet worden aangeboden. Dit kan inhouden dat er voor een groep leerlingen van het normale lesprogramma afgeweken wordt. Er wordt voor deze groep leerlingen een aantekening op de weekplanner, het zorgblad of een handelingsplan gemaakt (waarin begindoel, werkwijze, hulpmiddelen en einddoel beschreven staat). Wanneer een leerling een geheel eigen leerlijn volgt voor een vak wordt dit beschreven in een ontwikkelingsprofiel. Een leerling kan alleen op een eigen leerlijn overgaan in overleg met de IB-er. In de kleuterbouw is er geen sprake van methode gebonden toetsen. Aan de hand van de kijkwijzer en het plannings- en registratiesysteem Inzichtelijk zijn er observatiemomenten. Er wordt dan steeds gekeken of het gegeven onderwijs voldoende aansluit bij de zone van de naaste ontwikkeling bij de leerlingen. Voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling gebruiken wij KanVas.

4.3. Niet Methode gebonden toetsen

Op CBS Wiekslag werken we met het CITO Leerling-Volgsysteem. De toetsen uit dit Leerling Volgsysteem geven, naast de methodegebonden toetsen, een beeld van de resultaten van de leerlingen in vergelijking met het landelijk niveau. Deze landelijk genormeerde toetsen vinden wij belangrijk om ons adaptief onderwijs mede vorm te geven. Zo kunnen wij aan de hand van de landelijk vastgestelde normen beoordelen of ons onderwijs de kinderen voldoende biedt. De scores bij deze landelijke toetsen bepalen voor een deel ons verdere handelen op groeps- en/of schoolniveau. De toetsen voldoen aan de eisen van de inspectie. Voor de af te nemen CITO-toetsen zie onze toetskalender.

We nemen de volgende niet-methode gebonden toetsen af:

- Rekenen voor kleuters:
groep 1 (leerlingen die minstens 6 maanden onderwijs volgen, indien gewenst)
groep 2
- Taal voor kleuters
groep 1 (leerlingen die minstens 6 maanden onderwijs volgen volgen, indien gewenst)
groep 2

- KanVas voor kleuters
In november afname voor alle kleuters
In april afname voor kleuters waar zorg over is (D of E scores in november)
- Aanvullende niet-CITO toetsen buiten de methode:
Toetsen fonemisch bewustzijn in januari en mei/juni
- CITO Rekenen, groep 3-8 in januari en mei/juni
- CITO Spelling, groep 3-8 in januari en mei/juni
- CITO Werkwoordspelling groep 7 in mei/juni en gr 8 in januari
- CITO Begrijpend Lezen, groep 4-8 in januari en in mei/juni voor de betere lezers uit gr 3 en heel gr 4.
- Drie Minuten Toets (DMT), groep 3-8: 2 x per jaar (oktober, april) en voor de zwakkere lezers 4x per jaar (oktober, januari, april en juni; zie leesprotocol)
- AVI Leeskaarten, groep 3-8: 2 x per jaar (oktober, april) en voor de zwakkere lezers 4x per jaar (oktober, januari, april en juni)
- CITO Entreetoets groep 7 in mei, juni
- CITO Eindtoets, groep 8 eind april
De leerkracht van groep 2 vult voor de leerlingen, die naar groep 3 gaan, de dangerous-signs-lijst in.
Voor leerlingen waarover we twijfel hebben of ze naar groep 3 kunnen, vult de leerkracht de vragenlijst in van het protocol rijpheid groep 3.

De IB-er is verantwoordelijk voor de planning van de toetsen volgens de toetskalender en noteert deze in de google-agenda. In deze agenda worden naast de toetsen ook de groepsbesprekingen en RT-periodes opgenomen. Elke leerkracht heeft inzage in deze agenda. De leerkracht is verantwoordelijk voor het afnemen van de toetsen. De IB-er is verantwoordelijk voor het invoeren van de toetsen in Parnassys. De groepsoverzichten/plannen worden uitgedraaid en bewaard in de groepsmap. Daarnaast kan iedere leerkracht de toetsen en groepsoverzichten/plannen ook vinden in Parnassys. In de klassenmap staan ook de resultaten die niet via de computer verwerkt kunnen worden. (zoals taaltoetsen, toets fonemisch bewustzijn etc.)

Na iedere periode van toetsen bespreekt de leerkracht de resultaten met de IB-er in de groepsbespreking. Hieruit voortvloeiend worden door de IB-er en de leerkracht besproken welke leerlingen in aanmerking komen voor RT en welke leerlingen naar een andere instructiegroep gaan. Ook bekijken we welke acties er genomen dienen te worden op groeps- en/of leerlingniveau.

Daarnaast is er het zorgoverleg met de directeur en de analyse van de toetsgegevens op schoolniveau.

Voor het signaleren van (hoog)begaafde kinderen nemen wij de vragenlijsten af uit het SIDI3-protocol.

4.4. Aangepaste toetsafname

Ten aanzien van de standaardprocedure die gehanteerd wordt bij de afname van de methodegebonden- en/of onafhankelijke (CITO-)toetsen kunnen een aantal aanpassingen gemaakt worden. Leerlingen bij wie we kunnen besluiten tot een aangepaste afname van bovengenoemde toetsen zijn:

- Kinderen met een dyslexieverklaring of een vermoeden van dyslexie of kinderen met andere ernstige leesproblemen.

- Leerlingen met een dyscalculieverklaring of andere ernstige rekenproblemen.
- Kinderen met een eigen leerlijn: zij kunnen worden getoetst op hun (aangepaste) niveau. Ouders zijn hiervan op de hoogte.

Als een aangepaste toetsafname wenselijk en noodzakelijk is, worden ouders daarvan op de hoogte gesteld. Alle aanpassingen op het gebied van toetsing worden eerst met de IB-er overlegd. Als er gebruik gemaakt wordt van hulpmiddelen bij de toetsen, moet dit vooraf kenbaar gemaakt worden naar ouders. Zij moeten ermee akkoord gaan dat de toets met hulpmiddelen gemaakt wordt. Door het gebruik van hulpmiddelen kan er een positiever resultaat vanuit de toetsen naar voren komen.

Als na toetsing blijkt dat een bepaalde leerling niet meer in aanmerking komt voor een aangepaste toetsafname, laat de groepsleerkracht dit altijd weten aan de ouders.

Aanpassingen t.a.v. de toetsafname die afgesproken kunnen worden zijn:

- Vergroten van de toets en het antwoordformulier van A4 naar A3 formaat.
- Werken in het toetsboekje in plaats van op een antwoordformulier.
- Aanpassing in tijd: de leerling krijgt op het toetsmoment zelf meer tijd voor de toets dan de andere leerlingen, of er kunnen voor deze leerling een aantal toetsmomenten gepland worden.

Aanpassingen in CITO-toetsen m.b.t. speciale vakgebieden:

Rekenen:

- Leerlingen maken de digitale versie.
- Leerlingen die problemen hebben met het lezen van de opgaven mogen de leerkracht vragen de som(men) voor te lezen er wordt geen uitleg gegeven.
- Leerlingen met een officiële verklaring van dyscalculie of een ernstig rekenprobleem, dyslexie, ADHD, Autisme, enz. mogen kladpapier en eventuele hulp/tafelkaarten gebruiken. Zij moeten deze hulpmiddelen ook al bij methodewerk gebruiken en niet zonder kunnen!

Begrijpend lezen:

- Leerlingen die (ernstige) problemen hebben met het technisch lezen kunnen de toetsversie krijgen die past bij hun beheersingsniveau van technisch lezen. De vaardigheidsscore in (vorige) toetsen Begrijpend Lezen zijn leidend in de keuze van de CITO-toets. In ieder geval wordt deze toets nooit voorgelezen!
- De entree en de cito eind groep 8, mogen voor leerlingen met een officiële dyslexieverklaring op de computer worden afgenomen (beluisterd).
- De afname mag over meerdere momenten worden verdeeld.
- Aanpassing in de tijd en uitvergroting of van te voren de tekst al een keer laten lezen.
- Kinderen die een eigen leerlijn volgen.

Spelling:

- Alleen aanpassing in de tijd en uitvergroting.

- Leerlingen met een officiële verklaring van dyslexie, dyscalculie, ADHD, Autisme, enz., mogen eventuele hulp-/spiekkaarten spelling gebruiken. Zij gebruiken deze hulpmiddelen dan ook al bij hun methodewerk.
- Kinderen die een eigen leerlijn volgen.

CITO Entree/Eindtoets:

- Leerlingen met een officiële verklaring van dyslexie, dyscalculie, ADHD, Autisme, enz., kunnen deze toets individueel in een andere (prikkelarme) ruimte maken dan het klaslokaal o.l.v. de IB-er. Ook kan deze toets aan hen worden voorgelezen op de computer.
- Aanpassing in de tijd en uitvergroting.
- Inzet van Eindtoets Niveau, deze richt zich op leerlingen van wie de school verwacht dat zij het best op hun plaats zijn in de basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg van het VMBO. Ook geldend voor de leerlingen die in aanmerking komen voor het leerwegondersteund onderwijs (LWOO) binnen het VMBO. De afname van de Eindtoets Niveau in plaats van de reguliere CITO-eindtoets gebeurt altijd in overleg met ouders.

4.5. Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Het ontwikkelingsperspectief is een document dat de school opstelt voor leerlingen die een eigen leerlijn, buiten de schoolmethodes, nodig hebben. Het Ontwikkelingsperspectief kijkt, meer dan het individuele handelingsplan, naar de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling op lange termijn. Er wordt gekeken naar de leerling-doelen aan het einde van de schoolloopbaan, om vervolgens na te gaan wat er nodig is om die doelen te bereiken. Er worden ontwikkelingsperspectieven opgesteld voor de volgende leerlingen:

- Leerlingen met een verwacht eindniveau van maximaal eind groep 6
- Leerlingen met een SBO of SO indicatie
- Leerlingen met een arrangement
- Leerlingen met een verwachte uitstroom naar PRO of VSO
- Leerlingen met cognitieve en/of sociaal emotionele belemmeringen (min. bij twee vakgebieden)

Voor kinderen met een uitstroom naar het LWOO wordt geen OPP gemaakt, behalve als er sprake is van een van de bovenstaande situaties.

Op dit moment krijgen de leerlingen van het basisaanbod tot en met groep 5 aangeboden. Tot die tijd zullen de interventies plaatsvinden door middel van groepsplannen. Ons besluitmoment om over te gaan tot een ontwikkelingsperspectief is bij groep 6. Dit besluitmoment zal in samenspraak met ouders, leerkracht, IB-er, directeur en overig betrokken personen plaatsvinden.

4.6. Remedial Teaching

Door middel van Remedial Teaching (RT) probeert een leerkracht gestagneerde leerprocessen en/of de sociaal-emotionele ontwikkeling bij opvallende kinderen op gang te brengen. Dit gaat om leerlingen die meer dan de normale zorg behoeven maar niet in aanmerking komen voor plaatsing op een school voor het speciaal (basis)onderwijs. Er wordt (meestal) tijdelijk geprobeerd pedagogische en didactische hulp te geven en te bevorderen. Deze hulp wordt beschreven in het groepsplan.

RT wordt zoveel mogelijk binnen de groep gegeven. Ook laten we de hulp zo goed als mogelijk te laten aansluiten bij de leerprocessen die in de groep plaatsvinden.

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat hulp achteraf niet altijd het gewenste resultaat geeft, wij vinden het daarom dan ook beter om vooraf de stof aan te bieden die zij later in groepsverband krijgen (pro-actief). We spreken dan over pre-teaching (PT). Door deze voorinstructie nemen kinderen de aangeboden leerstof in groepsverband met meer rendement op dan door achteraf te handelen. Naar schatting heeft één op de vijf kinderen gedurende kortere of langere tijd extra aandacht nodig. Het gaat dan niet altijd om grote problemen of zwakke leerlingen. Ook de betere leerlingen kunnen extra aandacht behoeven. Sommige (hoog)begaafde leerlingen verliezen snel hun interesse en concentratie als zij te weinig uitgedaagd worden. Ook passen zij zich vaak aan bij het niveau van de groep en gaan dan onderpresteren. De moeilijkheden lopen vaak uiteen en als school proberen wij ook deze kinderen zo goed mogelijk te begeleiden zodat ook deze leerlingen zich blijven ontwikkelen. Naast de leerkrachten in de groepen wordt er ook door de Rt -er RT op school gegeven. In totaal is hiervoor ongeveer twee dagen beschikbaar. Daarnaast hebben wij nog drie ochtenden RT door oud-leerkrachten, die als vrijwilliger hun kennis en kunde ter beschikking stellen aan het onderwijs. Om de RT zo goed mogelijk te laten verlopen, werken wij met de volgende cyclus:

- Waarnemen, signaleren, evalueren
- Begrijpen, analyseren, bijstellen
- Plannen
- Realiseren, uitvoeren, evalueren

Kinderen met een apart programma worden, indien noodzakelijk, in RT-tijd begeleid. Na iedere toetsweek bekijkt het IZT, in overleg met de leerkracht en/of ouders, welke kinderen in aanmerking (blijven) komen voor RT. Het uitgangspunt voor RT blijft echter dat de RT binnen de eigen groep door de leerkracht wordt gegeven.

Criteria voor RT buiten de klas zijn:

De groepsgrootte of combinatiegroep.

- De aard van de groep (gedrag, hoeveelheid van leerniveaus)
- Eenduidige speciale problematiek (dyslexie, dyscalculie, motorische stoornis e.d.)
- Bij het kind aanwezige gedrag- en/of concentratieproblematiek.
- Afwezigheid noodzakelijke competenties bij leerkracht om kind zelf RT te bieden.
- Het kunnen behalen van de doelen binnen het Opbrengstgericht werken op onze school.
- Als er meer kinderen voor de RT-tijd zijn dan de beschikbare tijd, hebben kinderen uit de onderbouw voorrang.

Afspraken en procedures m.b.t. RT:

- Aan het begin van het schooljaar maakt de RT-er een overzicht van de beschikbare tijden voor RT.
- Als een leerkracht een leerling wil aanmelden voor RT, dan dient dat via de IB-er te lopen. Het kan voorkomen dat kinderen in een groepje de extra begeleiding krijgen.
- De RT-er maakt een rooster van welke leerlingen RT krijgen en geeft dat aan alle betrokken leerkrachten en de directeur.
- De ouders van de kinderen die RT krijgen, worden door de eigen leerkrachten op de hoogte gebracht.
- De RT-er doet indien nodig diagnostisch onderzoek (in overleg met de

leerkracht).

- De RT-er voert het handelingsplan uit en zorgt voor een verslag van de activiteiten gedurende de RT.
- Na ongeveer 10 weken wordt er getoetst door degene die RT geeft en er wordt gekeken of de opgestelde doelen bereikt zijn.
- De RT-er overlegt daarna met de leerkrachten over de resultaten van de RT.
- Het handelingsplan, en na afloop de evaluatie daarvan, wordt door de RT-er gemaakt in Parnassys.
- Na iedere 10 weken bekijkt het IZT de lijst met de leerlingen die RT hebben. Er wordt gekeken naar de voortgang en welke kinderen in de komende tijd wel of geen RT nodig hebben.

Criteria voor externe RT, soms ook onder schooltijd:

- De ouders zijn op de hoogte van de problemen op het gebied van leergebieden en/of gedrag.
- Na de evaluatie wordt de te geringe vooruitgang, de sociaal-emotionele problemen of het oplopen van de achterstand besproken met de IB-er.
- De IB-er bespreekt de leerling in het IZT en vraagt het IZT toestemming voor het verwijzen van de leerling naar externe RT.
- De leerkracht maakt een afspraak met de ouders. In een gesprek kan de ouders externe RT (kosten zijn voor ouders) worden geadviseerd. Ook ouders kunnen komen met de vraag voor buitenschoolse RT. In een gesprek wordt dan besproken de resultaten van de geboden hulp en ook de criteria waarop het advies van het IZT gebaseerd is worden genoemd. Ouders krijgen meerdere adressen mee en kunnen zelf een hulpverlener kiezen. Er wordt richting ouders duidelijk aangegeven dat school de aanwezige onderzoeksgegevens aan de externe RT-er kan overhandigen en dat contact en samenwerking tussen school en externe RT-er als erg waardevol wordt gezien om zo tot een goede begeleiding van het betreffende kind te kunnen komen.
- Deze RT vindt na schooltijd plaats tenzij het voor het welbevinden van het kind beter is om deze, in de middag, onder schooltijd te doen plaatsvinden.

4.7. Onderzoek door externe instanties

Onze school is verbonden aan de Onderwijs Adviesdienst gevestigd (OA) in Gouda. Voor zorgleerlingen in zorgniveau 4 is het soms nodig nader onderzoek te doen. Dit kan zijn in de vorm van een test of een observatie. De schoolbegeleider voert dit onderzoek uit. OA heeft hiervoor de expertise in huis op het gebied van leerproblemen en sociaal-emotionele problemen. Daarnaast heeft de school contact met logopedie, fysiotherapie, CJG en schoolmaatschappelijk werk (SMW). Ook zij kunnen een kind observeren en onderzoeken. Als er sprake is van een onderzoek, worden ouders altijd eerst uitgenodigd voor een gesprek waarin we de zorg bespreken. De IB-er kan bij dit gesprek aanwezig te zijn. De ouders moeten schriftelijk toestemming geven voor een onderzoek of observatie. De uitkomst van het onderzoek wordt altijd besproken met de ouders. De leerkracht, IB-er en de orthopedagoog of diegene die het onderzoek heeft afgenomen zijn bij dit gesprek aanwezig. Er wordt hiervan altijd een verslag in Parnassys gemaakt.

Contacten met derden die betrokken zijn bij de hulpverlening van kinderen.

Als er sprake is van hulp en inzet van derden (denk aan fysiotherapie, logopedie, RT door externen), onderhoudt de leerkracht het contact en zorgt ervoor dat de benodigde informatie wordt uitgewisseld. Indien nodig neemt de IB-er contact op.

4.8. Meldcode huiselijk geweld, Veilig Thuis en SISA

Een schoolorganisatie heeft een signalerende functie ten aanzien van huiselijk geweld en kindermishandeling. De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is een stappenplan dat ons hierbij ondersteunt. Wij zijn verplicht om melding te doen bij het vermoeden van Huiselijk Geweld of Kindermishandeling bij het Veilig Thuis en/of Meldpunt Huiselijk Geweld. Dit zal altijd in overleg met de op onze school aanwezige aandachtsfunctionaris, met de IB-er en met het management gebeuren. Indien mogelijk gaan we hierbij ook het gesprek aan met de direct betrokkenen in de hoop in alle openheid de situatie te kunnen bespreken, verhelderen en verbeteren. We bieden hierbij onze hulp aan of die van onze ondersteunende hulpverleners in belang van alle betrokkenen. Het volledige protocol van de meldcode Huiselijk Geweld is te vinden op de website van Spectrum SPCO.

Onze school is ook aangesloten bij het SISA (Stadsregionaal Instrument Sluitende Aanpak). Het SISA-signaleringsstelsel zorgt ervoor dat kinderen in de Stadsregio Rotterdam die hulp nodig hebben bij een organisatie worden gemeld in een computersysteem. Indien er meerdere hulpverleners zijn, is het belangrijk dat de hulpverleners dat van elkaar weten. In het SISA wordt alleen opgenomen, dat een gezin bekend is bij een organisatie, niet het waarom en alle details. Indien we een kind invoeren in het SISA-systeem, gaat dit met medeweten van de ouder(s)/verzorger(s) en in overleg met de School Maatschappelijk Werker.

In het kader van bovenstaande protocollen en signaleringsinstrumenten worden betrokken medewerkers (contact-vertrouwenspersoon / anti-pestcoördinator) jaarlijks geschoold. Binnen Spectrum is een intervisiegroep voor de anti-pestcoördinatoren en contact-vertrouwenspersonen.

Hoofdstuk 5 Onderwijsaanpassingen

Voor sommige kinderen is het reguliere onderwijsaanbod niet toereikend. Er zijn binnen CBS De Wiekslag diverse aanpassingen mogelijk. Zo staat in de WPO bij "uitgangspunten en doelstelling onderwijs": "Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen" en "Ten aanzien van leerlingen die extra zorg behoeven, is het onderwijs gericht op individuele begeleiding die is afgestemd op de behoeften van de leerling." En ook: "Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van 8 aaneensluitende jaren de school kunnen doorlopen."

Wanneer we denken aan verlenging of versnelling van de leerweg proberen we het kind in zijn/haar totaliteit in beeld te krijgen. We spreken over de cognitieve en de sociaal-emotionele ontwikkeling, doch ook over zijn/haar werkhouding. In overleg met de ouders wordt gekeken of de leerling voldoende kan profiteren van verlengen of versnellen van de leerweg. Bij twijfel bestaat ook de mogelijkheid om externe deskundigheid in te schakelen. Criteria die een rol spelen bij de beslissing, kijkend naar leerling, leeromgeving en thuissituatie:

- Leerbaarheid: Is het een reële verwachting dat deze leerling het eindniveau van groep 8 haalt?
- Past deze leerling op sociaal-emotioneel gebied in de nieuwe groep?
- Toont deze leerling voldoende motivatie en inzet?
- Kan de school voldoende zorgcapaciteit aan deze leerling bieden?
- Wat zijn de verwachtingen van de ouders?

5.1. Overgang groep 2-3

Lange tijd werd de 1 oktober-grens gehanteerd. Kleuters die voor 1 oktober vijf jaar werden, mochten in het volgend cursusjaar naar groep 3. Wie na 1 oktober vijf jaar werd moest in de regel nog een jaar wachten. In de volksmond werden deze kinderen late leerlingen genoemd.

Wat zegt de wet?

De Wet Primair Onderwijs stelt, dat de kalenderleeftijd van een kind niet langer bepalend is voor de overgang naar een volgende groep. Artikel 8, lid 1 (WPO) stelt nadrukkelijk, dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces moeten kunnen doorlopen. De school is wettelijk verplicht het onderwijs zodanig in te richten, dat: de leerling in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneengesloten schooljaren de school kan doorlopen.

Wat zegt CBS DeWiekslag?

Wij laten de kinderen niet langer op grond van hun geboortedatum in de kleuterbouw blijven. Het besluit over doorstroming van groep 2 naar 3 of juist verlenging van de kleuterbouw wordt gemaakt op basis van de individuele ontwikkeling (onderwijsbehoeften) van de kinderen. Door hiervan uit te gaan, wordt per leerling afgewogen waar het kind het best zal functioneren en waar het kind op lange termijn het meeste bij gebaat is. De leerlingen uit groep 1 die jarig zijn in de periode september-december gaan bij de jaarovergang in principe door naar groep 2, waar zij ook alle activiteiten van groep 2 krijgen aangeboden. Bij de eerste 10 minuten gesprekken evalueren wij met de ouders de afgelopen periode. Als het welbevinden van het kind in het gedrang is gekomen zullen wij het onderwijsaanbod bijstellen.

We maken bij deze beslissing gebruik van de uitslag van verschillende meetmomenten en criteria. In dit beslissingsproces worden de ouders natuurlijk betrokken om tot een zo goed mogelijk besluit te komen.

5.2. Verlengen

Verlengen van de schoolperiode kan alleen als wij het idee hebben dat een leerling hier echt zijn/haar voordeel mee kan doen. Het kan een kind helpen om de basis te versterken en wat sterker in de schoenen komen te staan. We maken dus **altijd** per kind een zorgvuldige afweging.

Afspraken en procedures m.b.t. verlenging schooltijd:

- Een verlengde kleuterperiode is ook verlengen (leerlingen geboren van oktober t/m december zijn bespreekgevallen)
- Een kind verlengt zijn/haar schooltijd met maximaal 1 schooljaar
- Er is sprake van een didactische achterstand van minimaal een 1 jaar
- Wanneer een kind heeft verlengd gedurende zijn/haar schoolperiode, bestaat de mogelijkheid om aan het einde van groep 7 de school te verlaten. Hierbij spelen de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling een rol en/of het niets meer kunnen betekenen als basisschool voor deze leerling
- Het ontwikkelingsperspectief wordt aanzienlijk verbeterd door verlenging
- Er is sociale en emotionele aansluiting in de nieuwe groep
- De geboortemaand wordt meegewogen bij de beslissing
- Bij verlenging wordt rekening gehouden met de schoolsituatie zoals: samenstelling van de groep, maatjes, draagkracht/draaglast leerkracht, aantal zorgleerlingen, enz., maar ook de thuissituatie als: stabiliteit, broertjes/zusjes in nieuwe groep, enz.
- Verlengen is **altijd** een individuele beslissing (per kind bekeken). De ouders worden er systematisch bij betrokken. De mededeling aan ouders wordt uiterlijk bij het 2^e rapport gedaan. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt in tweevoud en ondertekend door school en ouders. Schooltijdverlenging is een beslissing van het zorgteam van de school waarbij de directeur de eindverantwoordelijke is
- Extern onderzoek kan deel uitmaken van de keuze tot verlengen
- Van een verlenging wordt **altijd** een aantekening gemaakt in het leerling-dossier van Parnassys
- Een leerling die leertijdverlenging krijgt blijft in ieder geval nog 1 jaar als zorgleerling aangemerkt, maar wij zien de verlenging als RT.
- Verlengen wordt goed voorbereid en geëvalueerd:
 - Begeleiding voortraject: laten wennen tijdens vrije activiteiten, bespreken van positieverandering
 - Handelingsplan voor de nieuwe groep: wat is je doel, wat wil je bereiken met de verlenging, verwacht niveau, waar doet het kind mee met de groep en waar niet.
 - Nazorg: evalueren positieverandering, voortgang, sociaal en emotioneel welbevinden
- Het kind blijft in bovenstaande **altijd** het uitgangspunt. Het welbevinden van het kind staat voorop en kan het noodzakelijk maken om van bovenstaande afspraken af te wijken.
- Gezien de specifieke ontwikkeling van jonge kinderen zijn er t.a.v. de overgang van groep 2 naar groep 3 richtlijnen opgesteld. (zie bijlage 1)

5.3. Werken met eigen programma

Het kan zijn dat een kind de lesstof van één of meerdere vakgebieden niet kan volgen. Hier kunnen verschillende redenen aan ten grondslag liggen. Denk bijvoorbeeld aan de vaststelling van dyslexie, dyscalculie, een laag IQ, of andere oorzaken. Als we besluiten dat een kind een eigen, individuele leerlijn gaat volgen heeft het kind al een traject achter de rug van PT/RT vanuit het groepsplan. Ondanks (uitbreiding van) intensieve hulp en extra begeleiding, lukt het niet om de achterstand in te lopen. Het kind bevindt zich dan in zorgniveau 3 of 4.

Er kan dan besloten worden het kind voor 1 of meerdere vakken een individuele leerlijn te laten volgen. We sluiten dan aan bij de zone van de naaste ontwikkeling van dit kind en bieden hem/haar een programma op maat.

Afspraken en procedures m.b.t. de cognitieve ontwikkeling:

De leerling werkt op zijn eigen tempo door de methode en werkt op eigen niveau. Dit wordt aangevuld met remediërend materiaal. Voor kinderen die werken op een eigen leerlijn wordt een ontwikkelingsperspectief beschreven. Dit wordt bepaald op grond van de eerdere vorderingen en de snelheid waarmee de vorderingen gemaakt zijn en op grond van het IQ gegeven. Het einddoel van een leerling met een apart programma en individueel ontwikkelingsperspectief is voldoende beheersing van het niveau van eind groep 6 in eind groep 8. Hier kan van worden afgeweken (een lager niveau is bij uitzondering mogelijk, bijv. bij een kind met het syndroom van Down).

5.4. Versnellen

Versnellen kan een effectieve onderwijsaanpassing zijn. Ook hierbij, net als bij verlengen, is het van belang dat wij vinden dat een leerling hier echt zijn/haar voordeel mee doet. In geval deze onderwijsaanpassing noodzakelijk is, kiezen wij voor één van de volgende vormen:

- Versneld naar groep 2.
- Overslaan van een groep.
- Binnen een schooljaar meerdere groepen doorlopen.

Afspraken en procedures m.b.t. versnellen:

- Versnelling gebeurt, bij voorkeur, zo vroeg mogelijk (1-5) in de schoolloopbaan.
- Een leerling die versnelt blijft in ieder geval gedurende het volgende schooljaar een leerling met aandacht
- Een kind dat versnelt, doorloopt in ieder geval groep 8
- Versnelling blijft beperkt tot één leerjaar (en één keer in de basisschool)
- Versnellen gebeurt altijd in overleg met de IB-er en de ouders
- Van een versnelling wordt altijd een aantekening gemaakt in het leerlingdossier van Parnassys.
- Versnelling is altijd een individuele beslissing (per kind bekeken). De ouders worden er systematisch bij betrokken. Versnelling is een beslissing van het zorgteam van de school. Extern onderzoek kan deel uitmaken over de beslissing van versnellen. Waar geen overeenstemming wordt bereikt tussen school, onderzoekers en ouders is de directeur de eindverantwoordelijke.
- Versnelling gebeurt alleen als het kind er aan toe is. Aandachtspunten hierbij zijn:
 - De leerling heeft een significante ontwikkelingsvoorsprong.
 - Sociale en emotionele aansluiting in nieuwe groep

- Werkhouding en taakgerichtheid (en mogelijkheden om deze in de nieuwe situatie te ondersteunen)
- Didactische voorsprong is evident
- Geboortemaand wordt meegewogen bij beslissing.
- Bij versnelling wordt ook rekening gehouden met:
 - Schoolsituatie: samenstelling en sfeer in de groep, maatjes, draagkracht/ draaglast leerkracht, aantal zorgleerlingen etc.
 - Thuisituatie: stabiliteit, broertjes / zusjes in nieuwe groep?
- Versnelling gaat meestal samen met verrijking omdat in het algemeen is de intelligente of begaafde kind in de nieuwe groep binnen de kortste keren weer een excellent presterende leerling, die ver boven de middelmaat uitsteekt!
- Versnelling wordt goed voorbereid en geëvalueerd:
 - Begeleiding voortraject: op niveau brengen, laten wennen tijdens vrije activiteiten, bespreken van positieverandering
 - Nazorg: evalueren positieverandering, verrijking

5.5. Compacten en verrijken

Kinderen met een zeer hoge CITO-score in het LVS (A+) of kinderen waarbij we vermoeden dat het veel meer aankan dan het laat zien (onderpresteren) krijgen ook aangepast werk aangeboden. In de basisstof wordt geschraapt (= compacten) en het kind krijgt verdiepingsstof aangeboden (=verrijken). Een kind gaat niet versneld door de stof, maar krijgt andersoortige opdrachten op het niveau van de groep. Daarnaast kunnen opdrachten aangeboden worden naast de reguliere lesstof, zoals het maken van speciale opdrachten op de computer (plannex-programma van OA), projectopdrachten etc. Als er sprake is van een vermoeden van (hoog)begaafdheid, kunnen deze kinderen signaleerd worden m.b.v. het instrument Sidi3. Daarnaast is het mogelijk om kinderen te laten versnellen, d.w.z. een groep overslaan, of halverwege het schooljaar (na de kerstvakantie) naar de volgende groep.

Hoofdstuk 6 Arrangementen binnen en buiten de school

6.1. Arrangementen

Deze paragraaf is aan veranderingen onderhevig. De nieuwe wet- en regelgeving en de invulling daarvan door SWV 28-02 is op enkele aspecten nog niet geheel duidelijk.

Voor kinderen die in het reguliere basisonderwijs of het speciaal basisonderwijs buiten de boot vallen zijn er de zogenaamde Regionale Expertise Centra (REC's). Dit zijn voorzieningen voor kinderen met speciale handicap(s) of stoornissen. Deze kinderen kunnen in staat zijn om het reguliere basisonderwijs te volgen. Hiervoor zijn de arrangementen ontwikkeld. Deze bestaan uit ambulante begeleiding vanuit het REC of in de nieuwe situatie vanuit het SWV; extra begeleidingsuren op school (bv. voor Remedial Teaching) en een bedrag voor de aanschaf van benodigde materialen. In de wandelgangen wordt dit ook wel een arrangement genoemd; het kind gaat met een arrangement (uren, geld en begeleiding) naar het reguliere basisonderwijs. Op CBS De Wiekslag gaan we ervan uit dat de geboden hulp zinvol moet zijn. Ook mag het onderwijs aan dit kind niet ten koste gaan van de zorg en veiligheid voor de andere kinderen. Indien er geen of weinig ontwikkeling is, adviseren wij de ouders om het kind op een bijzondere lesplaats te plaatsen. Uiteraard denken en zoeken we actief mee naar de plaats waar het kind het best tot zijn recht komt.

6.1.1 De procedure bij het aanvragen van arrangementen

- Voor een leerling bij wie de basisondersteuning die de school kan bieden, niet voldoende is, kan bij het SWV PPO Delfland extra ondersteuning in de vorm van arrangementen aangevraagd worden. De extra ondersteuning in het SWV bestaat uit de volgende arrangementen:

- flexibele arrangementen op maat
- het arrangement speciale lesplaats (SO en SBO)

De ouders worden in dit proces gezien als educatief partner en worden bij het proces van ondersteuning en eventuele aanvraag van een arrangement nauw betrokken. De school start een groeidocument.

- Ouders en school samen vragen het arrangement aan en zorgen ervoor dat de benodigde vragenformulieren bij de juiste personen terecht komen. Ouders en leerkracht, samen met de IB-er, vullen de papieren in. School is verantwoordelijk voor het schooldossier (handelingsplannen, verslagen van intern en extern overleg, toetsresultaten).

Het GroeiDocument van PPO Delfland (GD) is een gemeenschappelijk document. Binnen het handelingsgerichte arrangeren waar het groeidocument onderdeel van is, wordt met de ouders samen opgetrokken en wordt het groeidocument door de interne begeleider en leerkracht samen met de ouders ingevuld en aangevuld. De externe ketenpartners zijn eveneens 'mede invullers' van het document. Het eigenaarschap van het GD ligt bij de school en meer specifiek bij de interne begeleider.

- De start van het groeidocument begint als men heeft geconstateerd dat een leerling mogelijk niet voldoende zal hebben aan de basisondersteuning van de school. *Dit kan voor de ene leerling al bij aanneming op de school zijn en voor een andere leerling blijkt dat pas na verloop van tijd.* De Centrale vraag is: Is de basisondersteuning van onze school voldoende om deze leerling te ondersteunen? Als het antwoord 'nee' is kunnen er drie keuzes ontstaan:

1. Is er een andere school met een bredere basisondersteuning die een passend onderwijsaanbod heeft voor deze leerling?
 2. Is een extra arrangement voor deze leerling mogelijk, zodat de leerling met extra ondersteuning op deze school kan blijven?
 3. Is een speciale lesplaats de juiste onderwijsbehoefte van deze leerling?
- Bij een aanvraag checkt de Lokale Onderwijs Adviseur van het SWV het groeidocument op de volgende punten:

Voortraject tot het invullen van het groeidocument bij leerling die langer leerling is op een school. De volgende stappen zijn doorlopen:

- De indicatoren van de onderwijsinspectie zijn goed in beeld in de school en zijn zichtbaar in het onderwijs en in de groepen op de school.
- Nauwe betrokkenheid van ouders. De ouders hebben ingestemd met de aanvraag voor extra ondersteuning of een speciale lesplaats. Blijkt dat de ouders niet hebben ingestemd, dan wordt in een aanvraag beargumenteerd waarom de school toch is overgegaan tot een aanvraag.
- De HGW cyclus is gevolgd
- Er is gewerkt volgens de zeven uitgangspunten van HGW
- Het Schoolondersteuningsteams werkt en handelt HGW.
- Het formulier 'onderwijsbehoefte leerling gekoppeld aan schoolondersteuningsprofiel' is gevolgd.

Voortraject bij een nieuwe leerling waar blijkt dat bij aanmelding waarschijnlijk de basisondersteuning niet toereikend is:

- Het schoolondersteuningsteam werkt en handelt HGW.
 - Het schoolprofiel is leidend in relatie tot de aanmelding .
 - Nauwe betrokkenheid van ouders. De ouders hebben ingestemd met de aanvraag voor extra ondersteuning, een speciale lesplaats. Blijkt dat de ouders niet hebben ingestemd, dan wordt in een aanvraag beargumenteerd waarom de school toch is overgegaan tot een aanvraag.
 - Verzamelen van kind gegevens. (bijvoorbeeld informatie (medisch) kinderdagverblijf/peuterspeelzaal /onderwijskundig rapport van vorige basisschool/onderzoeken.
 - Benoemen van onderwijsbehoefte van een leerling.
 - Benoemen van ondersteuningsbehoeften van ouders en onderwijs.
- Een arrangement wordt vastgesteld op basis van:
 - **Uitzicht:** welk perspectief is gewenst voor de school, de ouders en de leerling. Bij het formuleren van het perspectief voor de leerling spreken we over een ontwikkelingsperspectief (OPP)¹ . Het OPP komt overeen met een uitstroom bestemming: een inschatting van de school waar een leerling na de basisschool/speciale basisschool/speciaal onderwijs.
 - De opvoed-/onderwijsbehoefte van het kind.
 - Ondersteuningsbehoefte, leerkracht, interne begeleiding en ouders.

¹ Definitie OPP vanuit de Inspectie van het Onderwijs: "een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling voor een bepaalde, langere periode, gebaseerd op het te verwachte uitstroomniveau". Zie Bijlage OPP

Op basis van deze gegevens uit het GD wordt vastgesteld of een onderwijsarrangement /onderwijszorg arrangement of een zorgarrangement.

- Overige afspraken over het werken met arrangementen:
 - a. Het arrangement moet resultaatgericht zijn. Wat wil men bereiken met het arrangement? Dat geeft ook aanknopingspunten voor de evaluatie.
 - b. De arrangementen worden door het SWV toegekend. Het aanvragen van een arrangement is in principe een gezamenlijk besluit van ouders, school en LOA. In die gevallen is de LOA gemandateerd om het arrangement toe te kennen. Mocht er geen overeenstemming zijn over het arrangement tussen school en ouders en LOA dan brengt de LOA het dilemma in bij een collegiaal overleg van het SWV. De LOA koppelt terug naar de school en ouders.
 - c. De school ontvangt van het SWV de toekenningsbrief, waarin doel en periode van het arrangement, de uitvoerder (denk aan inzet Ambulante begeleiding, klassen assistent, gedragsdeskundige) en de toegekende middelen worden omschreven.
 - d. In die situaties waarin school of een externe partner de personele / materiële inzet van het arrangement niet kan waarmaken (denk bijv. aan ziekte van de leraar/extern begeleider die extra ondersteuning zou bieden) dan wordt door de school/ouders de LOA geïnformeerd. Het is aan het SWV (LOA) om vervolgens actie te ondernemen.
 - e. De school is verantwoordelijk voor de evaluatie van de inzet van het arrangement. Dit wordt bijgehouden in het groeidocument (regelmatige evaluatie van het OPP).
 - f. Als een school nogmaals een arrangement aanvraagt voor dezelfde leerling, dan moet evaluatie van het eerste arrangement beschikbaar zijn.
 - g. Per casus (arrangement) wordt bepaald wie de regie voert.

6.1.2. Aanvraagprocedure voor TLV Speciale lesplaats

Indien zowel de school als lokale ondersteuningsadviseur constateren dat er waarschijnlijk een speciale lesplaats nodig is voor deze leerling, worden de volgende personen/ instanties uitgenodigd voor een overleg:

- a. Ouders.
- b. Betrokken school.
- c. Beoogde school voor speciaal onderwijs / speciale basisschool: de speciale lesplaats.
- d. Lokale ondersteuningsadviseur.
- e. Eventuele externen, die nodig zijn om te komen tot een volwaardig OPP. Bijvoorbeeld wanneer (jeugd)hulpverlening is betrokken bij leerling /ouders.

De regie van dit overleg ligt bij de LOA. In de meeste situaties zullen er al een groeidocument en OPP zijn opgesteld. Dan wordt bekeken of het OPP ook geactualiseerd moet worden. In alle andere situaties worden een groeidocument en OPP opgesteld. Het OPP wordt ondertekend door school en ouders.

De aanvraag voor een speciale lesplaats is gebaseerd op een gemeenschappelijk besluit. De LOA verzorgt de verslaglegging en de aanvraag voor een (toelaatbaarheidsverklaring)TLV. De directeur van de school ondertekent de aanvraag voor een TLV. De aanvraag voor een TLV wordt ingediend bij de toelaatbaarheidscommissie (TLC).

De exacte en meest actuele eisen en voorwaarden bij de procedure voor het plaatsen van een leerling op een speciale lesplaats zijn te vinden op de website van het SWV, www.ppodelflanden.nl.

6.1.3. Visie op verwijzing naar het speciaal basisonderwijs

Als de school of het kind ondanks intensieve hulp en begeleiding in zorgniveau 4 en de inzet van arrangementen de grens van haar mogelijkheden bereikt heeft, gaan we over tot doorverwijzing naar het S(B)O. De grenzen van onze zorg zijn dan bereikt. Deze doorverwijzing is een besluit van school en ouders. Als ouders het niet eens zijn met het besluit om het kind door te verwijzen, is het besluit van school doorslaggevend. De IB-er en de directeur nemen dit besluit voor de school. Bij de besluitvorming spelen de volgende vragen een rol:

- Valt het kind uit over de gehele linie?
- Kan het kind zelfstandig werken met een eigen programma?
- Boekt het kind vooruitgang tijdens het werken met het eigen programma?
- Heeft het kind sociaal-emotionele problemen en wil het nog naar school? Met andere woorden: Hoe is het welbevinden?

Aandachtspunten zijn:

- Het kind maakt vorderingen op zijn/haar niveau
- Het kind is gelukkig op school
- Het is mogelijk een aangepast programma uit te voeren in de klas
- Er is regelmatig overleg tussen ouders en school om deze punten te evalueren

6.2. Afspraken en procedures m.b.t. van kinderen met een rugzak (Cluster 1/2):

Deze procedures zijn aan wijzigingen onderhevig. De indicatie van de betreffende leerling bepaalt van welke school voor speciaal onderwijs de ambulante begeleiding komt. Het SO of het SWV wijst een AB-er toe.

- De begeleiding van het kind wordt vastgelegd in een contract.
- In het groeidocument bevinden zich ook de handelingsplannen. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen ouders, school en AB. De IB-er is aanwezig bij het overleg (ondertekening groeidossier, tussenevaluatie en eindevaluatie). De IB-er zit dit Groot Overleg voor, de AB-er is verantwoordelijk voor de verslaglegging.
- Er vindt ook regelmatig werkoverleg tussen AB-er, leerlingbegeleider en leerkracht plaats. De AB-er zit voor en is verantwoordelijk voor de verslaglegging. De frequentie is afhankelijk van de afspraken.
- Per arrangement- leerling krijgen wij een budget. Dit geld wordt gebruikt voor extra materialen, die gericht zijn op de handicap of stoornis van het kind. De directeur houdt bij hoeveel en waar het geld aan wordt uitgegeven.

Toelating of doorverwijzing van kinderen met arrangement

Bij toelating van kinderen die al geïndiceerd zijn, hanteert de school een aantal richtlijnen. Deze richtlijnen moeten de school in staat stellen een goede afweging te maken. Eventueel kunnen er in het belang van deze leerling andere keuzes gemaakt te worden. Ook het belang van de groep en de leerkracht wordt door ons bekeken. De komst van een leerling met een arrangement mag er niet toe leiden dat de onderwijsontwikkeling of de sociaal emotionele ontwikkelingen in de groep spaak lopen. In samenspraak zoeken wij samen met ouders en zorg graag die weg die leidt tot een voor alle partijen goed resultaat.

De richtlijnen:

- De leerling moet in staat zijn tot op zekere hoogte zelfstandig in de groep te kunnen functioneren
- De leerling moet redelijk gedrag vertonen. Gedragsproblemen die al manifest aanwezig zijn, kunnen de school doen besluiten de leerling niet te plaatsen.
- De aangemelde leerling moet passen in de betreffende groep. Dit betekent dat er binnen de groep ruimte is voor een leerling met extra zorg. Dit is afhankelijk van het aantal zorgkinderen in deze groep. Hiervoor kunnen we geen harde cijfers geven. Dit verschilt per groep en zal per keer bekeken moeten worden. Uitgangspunten zijn hierbij wel:
 - Alle leerkrachten moeten in staat zijn de leerling met een arrangement goed te begeleiden.
 - Er moet draagvlak zijn vanuit het hele team. De IB-er bespreekt de aanmelding van een kind met een rugzak in het team. Minstens 75% van het team staat achter de toelating.
 - De school kent haar grenzen. De meerwaarde voor het kind moet zijn dat het zich ontwikkelt op zijn niveau en vorderingen maakt op cognitief en sociaal gebied en daarnaast een welbevinden heeft op onze school. Daarnaast mag zorg voor dit kind niet ten koste gaan van het groepsbelang.

Hoofdstuk 7 Aanmelding nieuwe leerlingen

7.1. Intake nieuwe kleuters

Als kleuters 4 jaar zijn, komen zij bij ons op school. Binnen 6-8 schoolweken, volgt er een kijkwijzergesprek met de ouders. Hiertoe vullen de ouders en de leerkracht vooraf een vragenlijst in, tijdens het gesprek worden deze besproken en met elkaar vergeleken. Doel is om zoveel mogelijk achtergrondinformatie te verzamelen om een zo volledig mogelijk beeld van het kind te krijgen en vroegtijdig op de specifieke onderwijsbehoeften van het kind te kunnen inspelen. Tijdens dit gesprek kunnen ouders vragen stellen, de leerkracht bespreekt en informeert ouders hoe het in de 1e weken verlopen zijn (voor zover dat nog niet formeel gebeurd is). De vragen richten zich o.a. op de voorschoolse tijd: taal- en rekenontwikkeling, beweging en spel, mogelijke begaafdheid, dyslexie in de familie, gezinssituatie etc. Als er zorgen zijn n.a.v. het kijkwijzergesprek, de 1e weken op school of de gegevens op het formulier, kan een kind direct naar zorgniveau 2 gaan. Denk hierbij bijv. aan vermoeden van hoogbegaafdheid of dyslexie, e.d. (De kijkwijzerformulieren zijn opgenomen in ons leesprotocol).

7.2. Tussentijdse aanmelding

Als er een leerling in de loop van het schooljaar wordt aangemeld, vindt er overleg tussen directeur en IB-er plaats. De directeur ontvangt veelal de eerste informatie. Indien er geen sprake is van verhuizing, maar van een wisseling van school wegens andere redenen, verwijst de directeur ouders, altijd eerst terug naar de directie van de school van herkomst. Komen de ouders toch terug en willen hun kind inschrijven, maakt de directeur een overzicht van alle informatie. De IB-er neemt contact op met de IB-er van de school van herkomst. De directeur en IB-er nemen samen de beslissing om al dan niet tot plaatsing over te gaan. Komen ze er samen niet uit, neemt de directeur het besluit. De directeur informeert in alle gevallen de ouders.

Hoofdstuk 8 Overgang van het basisonderwijs naar het VO

Halverwege van groep 8, in januari, geeft de leerkracht van groep 8 een advies aan de ouders over hun kind. Dit advies is van te voren besproken met de directeur, de leerkrachten van de groepen 7 en 8 en de IB-er (verwijzingscommissie). Zij kijken hierbij naar de ontwikkeling op alle gebieden die het kind heeft doorgemaakt. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de resultaten van de CITO-toetsen door de jaren heen, de methodegebonden toetsen en de rapporten. Werkhouding, concentratie en sociaal-emotionele ontwikkeling spelen ook een belangrijke rol. Er volgt dan een advies. Dit advies wordt in een gesprek in januari aan de ouders voorgelegd. Dit schooladvies is leidend bij de plaatsing van de leerlingen in het VO.

Vanaf 2015 mogen scholen voor voortgezet onderwijs de toelating van leerlingen niet meer laten afhangen van het resultaat van de eindtoets. Ook mogen zij naast de eindtoets geen andere gegevens gebruiken of eisen als tweede gegeven. Het schooladvies gaat het zwaarst wegen. Dit is opgenomen in de wet op het primair onderwijs. (bron: De centrale eindtoets PO in 2015, College van Toetsen en Examens)

In januari/februari vindt de reguliere afname van de toetsen uit het CITO-LOVS plaats. Zowel het schooladvies als de resultaten uit het LOVS worden gedeeld met de school van VO die de betreffende leerling en zijn/haar ouders gekozen hebben. In april wordt de CITO-eindtoets afgenomen. Als de eindtoets beter is gemaakt dan verwacht, moet de basisschool het advies heroverwegen.

De voorlopige adviezen worden door de leerkracht van groep 8 genoteerd in Parnassys. De leerkracht zorgt voor de overdracht naar het VO.

8.1. Centrale Eindtoets

Vanaf het schooljaar 2014-2015 is het voor alle leerlingen van groep 8 in het reguliere basisonderwijs verplicht om een eindtoets te maken. Voor kinderen met een VMBO-Kader,-Basisberoeps en/of LWOO advies is er de CITO niveautoets beschikbaar als eindtoets.

De uitslag van de eindtoets is meestal geen verrassing voor ouders en school. Met deze uitslag krijgt de school voor voortgezet onderwijs de bevestiging dat ons advies juist is. Vanaf 2015 mogen scholen voor voortgezet onderwijs de toelating van leerlingen niet meer laten afhangen van het resultaat van de eindtoets.

8.2. Aanmelding bij Leerwegondersteunend of praktijk onderwijs

Het kan zijn dat een leerling in aanmerking komt voor een advies Leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) of Praktijk onderwijs (PrO). Die inschatting wordt al eind groep 7 gemaakt (mei/juni). De IB-er rekent de leerachterstand uit voor rekenen, begrijpend- en technisch lezen, spelling. Dit kan via Koers VO. Indien de leerachterstand binnen de criteria valt voor LWOO of PrO, volgt een gesprek met ouders in groep 7. Indien ouders akkoord gaan, meldt de IB-er de leerling aan bij Koers VO (de regionale verwijzingscommissie).

De school verstrekt de benodigde aanvullende gegevens digitaal. Koers VO bepaalt of de leerling inderdaad in aanmerking komt voor traject onderzoek LWOO of PrO. Zo ja, dan krijgt de leerling een IQ-onderzoek. De uitslag is bepalend voor toelating voor deze vorm van onderwijs. Koers VO geeft advies over welke vorm (LWOO/PrO) het meest geschikt is. Hierover voert de school een adviesgesprek met de ouders, waarna de ouders het kind aanmelden op het voortgezet onderwijs.

Bij aanmelding op het voortgezet onderwijs wordt de basisschool verzocht een onderwijskundig rapport in te vullen en de onderzoeksgegevens mee te sturen. De leerkracht(en) en IB-er zorgen hiervoor.

Stap 1: signalering (juni groep 7):

- Leerkracht en IB-er bespreken leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor LWOO of PrO
- De IB-er berekent de leerachterstand om te bepalen of de leerling voldoet aan de criteria. Die zijn: Voor LWOO een LA van 0,25 tot 0,50 op twee of meer domeinen. Minimaal één van deze twee domeinen moet inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreffen. Voor PrO is een LA van 0,50 of meer op twee of meer domeinen, waarvan minstens één van deze twee domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen betreft.
- De ouders worden van het advies/indicatie voor LWOO of PrO in een gesprek op de hoogte gesteld. De school informeert de ouders mondeling en via een brochure wat LWOO of PrO precies inhoudt en geven informatie over verschillende scholen die LWOO of PrO bieden. Ouders krijgen, indien gewenst, bedenktijd.

Stap 2: aanmelding traject Koers-VO (september / oktober groep 8):

- De ouders geven schriftelijk toestemming voor het doorlopen van het traject.
- De IB-er meldt het kind aan bij Koers-VO. Dit gebeurt digitaal. De school is verantwoordelijk voor het overleggen van de benodigde gegevens. (www.koersvo.nl); dit wordt door de IB-er verzorgd.
- De leerling neemt deel aan een IQ-onderzoek op een locatie door Koers-VO vastgesteld.
- Indien er een recent IQ-onderzoek heeft plaatsgevonden (niet langer dan 2 jaar geleden), hoeft de leerling niet deel te nemen aan het IQ-onderzoek.

Stap 3: schooladvies en inschrijving (december / januari groep 8):

- Koers-VO geeft een advies aan school en bespreekt de uitkomst van het onderzoek. De betreffende leerling krijgt wel of geen indicatiestelling.
- De leerkracht(en) en IB-er geven dit advies door aan de ouders in een gesprek. Tevens adviseert school de ouders t.a.v. de scholen die het meest in aanmerking komen en informeren de ouders over de stappen die ouders moeten nemen om hun kind in te schrijven.
- Ouders schrijven hun kind in op de school van hun keuze en de leerkracht en IB-er vullen het onderwijskundig rapport in (downloaden op www.koersvo.nl) en sturen dit naar de school waar de leerling is ingeschreven. De leerling neemt in principe geen deel aan de CITO-eindtoets.

Hoofdstuk 9 Communicatie met ouders

Het is logisch dat ouders de ontwikkeling van hun kind op de voet willen volgen, zeker wanneer er sprake is van uitval. Het is daarom van belang dat de ouders goed op de hoogte zijn wat betreft zorg of de extra zorg die we aan hun kind besteden.

Ook is het van belang dat de afspraken worden vastgelegd. Uitgangspunt is dat belangrijke oudergesprekken, waarin problemen worden besproken en afspraken worden gemaakt, schriftelijk worden vastgelegd in het daarvoor ontworpen document "oudergesprek". Dit document is digitaal aanwezig in Parnassys. Deze gesprekken kunnen, indien noodzakelijk, samen met de IB-er gevoerd worden. Zoals bijvoorbeeld bij:

1. Probleemgesprekken.
2. Gesprekken met OA.
3. Gesprekken met andere instanties.

Wat kunnen leerkrachten extra doen:

- Regelmatig (telefonisch) contact om te vragen hoe het thuis gaat.
- Om de paar weken een afspraak maken om de voortgang van het kind te bespreken.
- Geen 10, maar 20 minuten uittrekken bij de 10-minuten gesprekken.
- Bij te verwachten problemen vragen of de IB-er en/of directeur bij het gesprek aanwezig wil zijn.
- Als een kind ondanks alle hulp vast dreigt te lopen niet te lang wachten het te melden bij de ouders.
- Eventueel werken met een 'heen en weer' schrift tussen leerkracht en ouders als het kind huiswerk mee krijgt of bij gedragsmatige zaken.

Hoofdstuk 10 Protocollen en beleidsafspraken

Binnen CBS De Wiekslag zijn diverse afspraken in een protocol of beleidstuk samengevat. Hieronder geven we een korte weergave. Voor de precieze invulling van de betreffende protocollen en beleidstukken verwijzen we naar de map op de site van de Wiekslag (achter de foto).

10.1.Taken Intern Begeleider

Interne begeleiding is een organisatievorm waarbij de zorg voor de leerlingen wordt gecoördineerd en planmatig wordt ontwikkeld. De verantwoordelijkheid voor de zorg berust bij het gehele team; de directeur is eindverantwoordelijk. De coördinatie is door hem naar de Intern Begeleider gedelegeerd. Onze intentie is om binnen onze school niet alleen zorg te dragen voor de coördinatie van de leerlingenzorg (welke duidelijk in taken is aan te geven), maar ook procesmatig ondersteuning te kunnen geven aan de leerkrachten. De taak van IB-er wordt bij ons op school (en Spectrumbreed) als een functie vorm gegeven. Daarom is er bij ons op school een vaste tijd voor de IB-er uitgetrokken, zodat deze functie op een zo verantwoord mogelijke wijze kan worden ingevuld.

Dit betekent concreet dat voor de IB-er:

- Helder werken en onze werkwijze zichtbaar kunnen maken binnen de school.
- Zorgen voor afstemming in uitvoering van werkzaamheden.
- Het goede voorbeeld geven in nakomen van afspraken.
- Het goede voorbeeld geven in het geven van aandacht en belangstelling en zorg.
- De communicatie met anderen op een positieve en stimulerende wijze vorm geven.

Coördinerende IB-taken:

- Plannen van toetsen. organiseren van onderzoek en hulp
- Bewaken van procedures en afspraken
- Voorbereiden en uitwerken van leerlingbesprekingen, groepsbesprekingen en IZT
- Regelmatig overleg met directeur
- Regelmatig overleg met schoolbegeleider van OA
- Dossiervorming en dossierbeheer van leerlingen
- Opstellen van de toetskalender/zorgoverzicht
- Afnemen van aanvullende toetsen bij kinderen met een dyslexiedossier
- Bijhouden van vorderingen van leerlingen door het verzamelen en vergelijken van toetsgegevens en/of groepsoverzichten
- Coördineren van aanmelding en verwijzing van leerlingen voor extra zorg (remedial teacher, logopediste, kinderfysiotherapie, maatschappelijk werkster, psychologe en SWV of REC)
- Onderhouden van contacten met andere interne begeleiders uit het werkverband (binnen Spectrum en in WSNS-verband)
- Bijwonen bijeenkomsten Zorgteam extern en Multidisciplinair overleg en het onderhouden van contacten als tussenpersoon met externe instanties als:
 - speciaal basisonderwijs
 - schoolbegeleiding
 - remedial teacher(s)

- GGD
- Jeugdzorg
- CJG
- Schoolmaatschappelijk werk
- Ambulante begeleiding/Speciaal Onderwijs
- Coördineren activiteiten m.b.t. VO schoolverlaters
- Verantwoordelijkheid dragen voor de coördinatie en uitvoering van de leerlingenzorg rondom de zorgkinderen
- Verantwoordelijkheid dragen voor de coördinatie en organisatie van de begeleiding van de kinderen met een arrangement.
- Verantwoordelijkheid dragen voor de coördinatie en organisatie van de begeleiding van de intelligente en (hoog)begaafde kinderen.
- Verantwoordelijkheid dragen voor het bijhouden van het dyslexie-, dyscalculiedossier en coördinatie en organisatie van de begeleiding van de kinderen met (mogelijk) dyslexie, dyscalculie, e.d.
- Verantwoordelijkheid dragen voor de coördinatie en organisatie van de begeleiding van de kinderen met een eigen programma
- Het maken van verslagen van oudergesprekken

Begeleidende IB-taken:

- Collegiale consultatie; hulp en advies geven aan collega's m.b.t. zorgleerling, didactische vragen e.d. wanneer daar behoefte aan is
- Indien gewenst, leerkrachten hulp bieden bij het maken van een groepsoverzicht, groepsplan en/of individueel handelingsplan
- Samen met de RT er opstellen van een OPP voor leerlingen met eigen leerlijn(en) leerkrachten ondersteunen bij het zoeken van remediërend materiaal en/of wegwijs maken in de orthotheek).
- Observeren van zorgkinderen
- Hanteren van de observatielijsten en toetsen die gebruikt (kunnen) worden bij het signaleren van bepaalde leer- en gedragsproblemen
- Informeren van leerkrachten en directie
- Coachen van leerkrachten
- Onderhouden van contacten met ouders

Innoverende IB-taken:

- Kennisoverdracht bij inhoudelijke vergaderingen
- Analyseren van de zorgverbreding: uitwerken van didactische lijnen n.a.v. toetsresultaten en gegevens afkomstig uit groep- en literatuurbesprekingen, plannen/ ideeën terugkoppelen naar het team
- Motiveren van leerkrachten
- Initiatieven nemen in innovatieve veranderingen m.b.t. het didactisch en sociaal-emotioneel functioneren van de leerlingen binnen de school
- Zich op de hoogte stellen van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van speciale zorg: evalueert o.a. de bruikbaarheid van (toets)materialen en doet voorstellen tot vernieuwing).

10.2. Taken van de groepsleerkracht m.b.t. leerlingenzorg

- De leerkracht is verantwoordelijk voor het stimuleren en begeleiden van de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van alle leerlingen in zijn/haar groep en gaat er van uit dat leerlingen verschillende onderwijsbehoeften hebben. De taak van de leerkracht is om zo goed

mogelijk aan deze behoeften tegemoet te komen. De leerkracht is bekend met het interne zorgsysteem van de school.

- De leerkracht meldt mogelijke zorgleerlingen aan bij de interne begeleider voor nader overleg.
- De leerkracht neemt de toetsen af en kijkt ze na.
- De leerkracht bereidt groepsbesprekingen van de eigen groep voor.
- De leerkracht signaleert, observeert en interpreteert de toetsgegevens, indien gewenst, samen met de interne begeleider en stelt een groepsplan op.
- De leerkracht maakt een groepsplan voor de vakgebieden: (Begrijpend) Lezen, Rekenen, Spelling en Gedrag (indien noodzakelijk).
- De leerkracht evalueert de groepsplannen.
- De leerkracht draagt zorg voor de weekplanning.
- De leerkracht legt de vorderingen van de leerlingen vast in de groepsmap.
- De leerkracht maakt een verslag van oudergesprekken met zorgleerlingen in Parnassys.
- De leerkracht onderhoudt regelmatig contact met ouders van alle leerlingen in de groep en draagt zorg voor rapportage.

10.3 Schoolmaatschappelijk werk

Doelstelling van het Schoolmaatschappelijk werk:

De doelstelling van het SMW is het stimuleren van het zelfstandig sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen en het leveren van een bijdrage aan een gezond en veilig leefklimaat thuis en binnen en buiten de school, zodat hun welbevinden wordt bevorderd, waardoor zij in staat zijn hun schoolopleiding op een positieve manier te volgen en af te ronden.

Doelgroep van het Schoolmaatschappelijk werk:

Leerlingen waarbij de ontwikkeling stagneert of dreigt te stagneren. Bij preventieactiviteiten zijn dat alle leerlingen die aan deze activiteiten deelnemen zoals bijvoorbeeld SOVA trainingen. Cliënten kunnen zijn: zowel leerlingen als hun ouders. Bij leerkrachtondersteuning, consultatie en preventieve activiteiten geldt de school als "cliënt".

Taken en kwalificaties:

De schoolmaatschappelijk werker heeft vanuit zijn rol en positie de volgende hoofdtaken:

- Schoolondersteuning: het ondersteunen van de school in het bieden van de noodzakelijke zorg door het mee helpen vormgeven van de zorgstructuur, het verbeteren van de kwaliteit van de zorg, het adviseren van leerkrachten en de intern begeleiders en het ontplooien van activiteiten in het kader van preventie.
- Hulpverlening aan ouders en kinderen: ouders en leerlingen die dat nodig hebben snel te kunnen helpen met advies, ondersteuning en lichte vormen van psychosociale begeleiding.
- Toeleiding naar speciale en geïndiceerde zorg: de verwijzing van ouders en leerlingen naar lokale (vrije toegankelijke) voorzieningen als vormen van zorg waarvoor een indicatie nodig is.

Deze drie taakgebieden omvatten taken, die aanvullend zijn op de ondersteuning en zorg die scholen zelf kunnen bieden.

10.4. Opsomming van de protocollen en beleidstukken

Hieronder een opsomming van de protocollen en beleidstukken die CBS De Wiekslag gebruikt. Voor de precieze inhoud van de betreffende protocollen en beleidstukken verwijzen we naar de map op de site van de Wiekslag (achter de foto)

- Toets/ Zorgkalender
- Dyslexieprotocol met hierin Kijkwijzerformulieren
- Criteria Overgang 2-3
- Pestprotocol
- Protocol formulier leerlingbespreking
- Directe instructiemodel
- Protocol Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Hoofdstuk 11 Slot en verklaring van afkortingen

Het belang van dit document is dat ons zorgsysteem helder en overzichtelijk is geworden en dat het een concreet uitgangspunt vormt voor veranderingen en verbeteringen. Tevens is het een helder kader voor de IB-er, welke vele rollen zij dient te vervullen binnen een dergelijk zorgsysteem. De praktijk kan wenselijke veranderingen opleveren, die dan in de vergaderingen besproken worden en tot een besluit zullen leiden.

Verklaring van afkortingen in zorgplan.

AB-er	Ambulante Begeleider
CBS	Christelijke Basis School
CFI	Centrale Financiën Instellingen
CvI	Commissie voor Indicatiestelling
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
DMT	Drie Minuten Toets
Parnassys/ LVS	Naam digitaal Leerling Volg Systeem
GGD	Gemeentelijke Gezondheids Dienst
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
HGW	Handelings Gericht Werken
IB	Interne Begeleiding
IQ	Intelligentie Quotiënt
IZT	Intern Zorg Team
LGF	Leerling Gebonden Financiering
LVS	Leerling Volg Systeem
LWOO	LeerWeg Ondersteunend Onderwijs
LGF	Leerling Gebonden Formatie (Rugzak)
OKR	Onderwijs Kundig Rapport
OA	Onderwijs Advies (schoolbegeleidingsdienst)
OPP	Ontwikkelings Perspectief
PAB(-er)	Preventieve Ambulante Begeleiding/Begeleider
PCL	Permanente Commissie Leerlingenzorg
PrO	Praktijk Onderwijs
PT	Pre-Teaching (voorinstructie)
REC	Regionale Expertise Centra
RT	Remedial Teaching
RVK	Rekenen voor Kleuters
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden
SMW	School Maatschappelijk Werk
SoVa	Sociale Vaardigheids(training)
SO	Speciaal Onderwijs
TVK	Taal Voor Kleuters
VMBO-	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs -:
-TL	- Theoretische Leerweg
-GL	- Gemengde Leerweg
-KB	- KaderBeroepsgerichte leerweg
-BB	- BasisBeroepsgerichte leerweg
VO	Voortgezet Onderwijs
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs

WPO	Wet Primair Onderwijs
WSNS	Weer Samen Naar School
ZAT	Zorg Advies Team